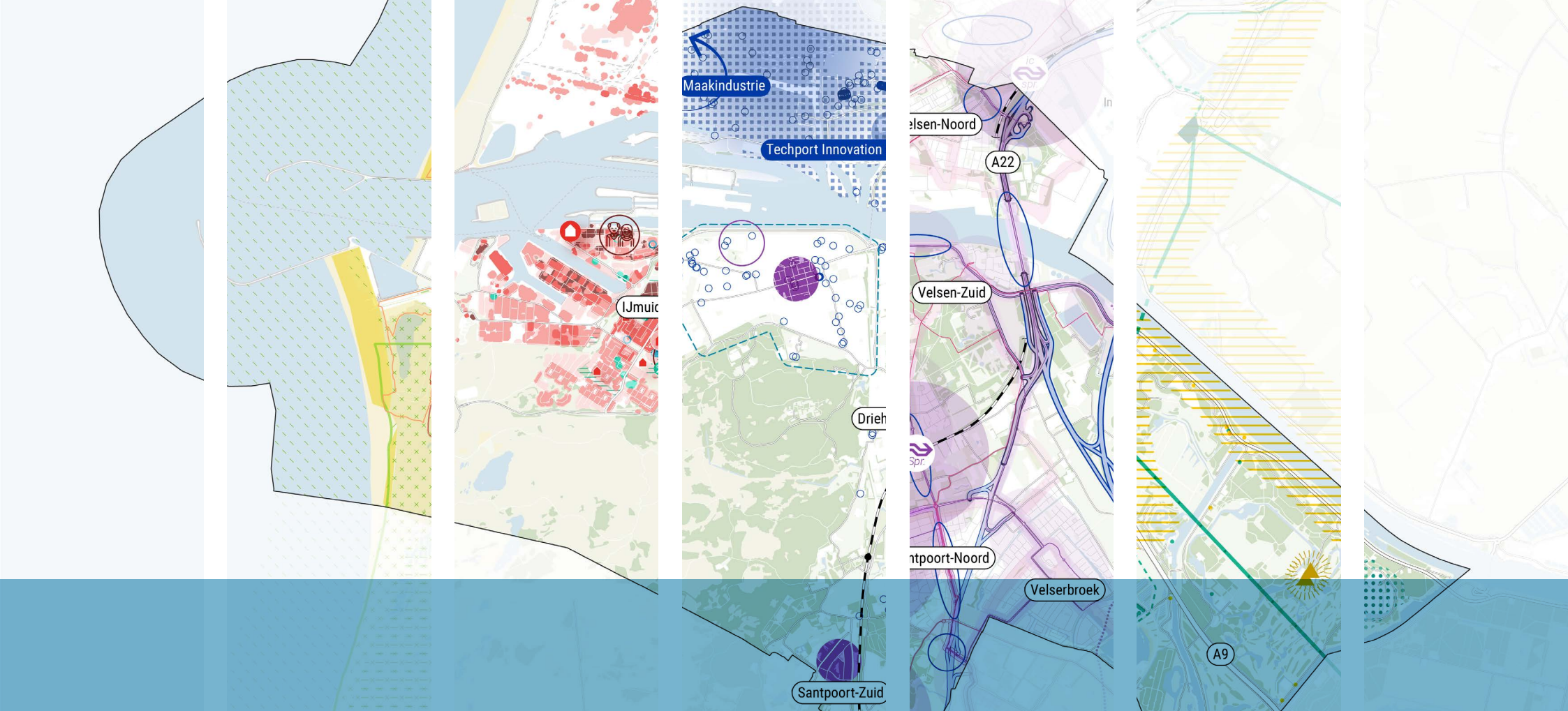

RUIMTE
VOLK

ATLAS VELSEN 2040

Kwaliteiten, opgaven en ontwikkelingen in beeld

September 2022

COLOFON

Atlas Velsen 2040 - versie 3.0 - september 2022

Deze Atlas is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente Velsen en opgesteld door bureau RUIMTEVOLK. Het copyright van de beelden, kaarten en foto's berust bij RUIMTEVOLK tenzij anders aangegeven. Hoewel aan de inhoud en samenstelling van dit rapport de grootst mogelijke zorg is besteed, is het mogelijk dat informatie onjuist of onvolledig is. RUIMTEVOLK aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de volledigheid of juistheid van de gegeven informatie.

September 2022

Pieterella Aten
Judith Hinfelaar
Anne Seghers
Gido van Os

**RUIMTE
VOLK**

**GEMEENTE
VELSEN**

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
2. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN	5
3. HET DNA VAN VELSEN	9
3.1 DNA	10
3.2 Velsen in de regio	12
4. TRENDS EN ONTWIKKELINGEN	14
4.1 Wonen en voorzieningen	15
4.2 Groen, landschap en natuur	21
4.3 Verkeer en mobiliteit	27
4.4 Milieu en gezondheid	31
4.5 Duurzaamheid en klimaat	36
4.6 Economie	43
5. BRONVERMELDING	47

1

INLEIDING

In 2020 zijn wij als de gemeente Velsen, gestart met het traject om tot een gemeentelijke omgevingsvisie te komen. De omgevingsvisie is een belangrijk hulpmiddel waarmee we antwoord geven op de vraag: wat voor gemeente wil Velsen zijn in 2040? Het is een visie voor de lange termijn, waarin staat aangegeven wat we als gemeente Velsen belangrijk vinden in de omgeving waarin we wonen, werken en onze vrije tijd besteden. Onderwerpen als woningbouw, milieu, gezondheid, natuur, landschap, verkeer, energie, recreatie, leefbaarheid, economie en erfgoed komen hierin aan bod. Als eerste belangrijke tussenstap is in 2021 het Koersdocument omgevingsvisie Velsen 2040 vastgesteld, waarin richtinggevende keuzes en ambities zijn bepaald. Daarnaast is het document Visie op Velsen 2050 opgesteld: een visie die richting geeft aan de ontwikkelingen binnen de gemeente richting 2050.

Het voorliggende document, de Atlas van Velsen, is een derde bouwsteen voor de omgevingsvisie. In deze Atlas zijn enerzijds de bestaande kwaliteiten van Velsen in beeld gebracht. Anderzijds is thematisch geduid wat de belangrijkste trends en ontwikkelingen zijn die op de gemeente afkomen. Daarmee is de Atlas een document dat thematisch inzicht verschaft in de strategische opgaven die er voor Velsen zijn en ontstaat er een duidelijk beeld waar de zwaartepunten liggen binnen de verschillende beleidsterreinen, waar deze met elkaar botsen en waar koppelkansen liggen. Hiermee fungeert de Atlas als inhoudelijke onderlegger en feitenbasis voor de keuzes die straks in onze omgevingsvisie gemaakt zullen worden.

LEESWIJZER

Deze Atlas van Velsen start met een overzicht van de belangrijkste bevindingen die in de Atlas terug te vinden zijn. Vervolgens duidt de Atlas in hoofdstuk 3 de huidige waarden en kwaliteiten, kortom het DNA van de gemeente Velsen. Daarna wordt de positie van Velsen in de regio besproken. Hoofdstuk 4 schetst voor zes relevante thema's de trends en ontwikkelingen voor de gemeente Velsen met daarbij de belangrijkste opgaven en kansen voor de omgevingsvisie. Tot slot gaat hoofdstuk 5 in op de verantwoording en bronvermelding voor de totstandkoming van dit document.

WONEN EN VOORZIENINGEN

NATUUR, GROEN EN LANDSCHAP

VERKEER EN MOBILITEIT

MILIEU EN GEZONDHEID

DUURZAAMHEID

KLIMAAT

ECONOMIE

2.

BELANGRIJKSTE
BEVINDINGEN

SAMENKOMST VAN OPGAVEN

In deze Atlas van Velsen is aan de hand van zes thema's beschreven hoe de situatie in Velsen anno 2022 is, welke ontwikkelingen aanstaande zijn en tot welke kansen en opgaven dit nu en in de toekomst leidt. De verschillende thema's zijn nadrukkelijk niet los van elkaar te zien. Integendeel, veel ontwikkelingen die op de gemeente Velsen afkomen zijn sterk aan elkaar gerelateerd en beïnvloeden elkaar. Duidelijk is dat alle afzonderlijk ruimteclaims bij elkaar opgeteld - zoals de woningbouwopgave, economische ontwikkeling, gezondheidsdoelstellingen, verduurzaming, klimaatadaptatie, natuurbehoud, recreatie - niet passen binnen de beperkte ruimte die beschikbaar is binnen de gemeentegrenzen van Velsen. Het maken van scherpe keuzes is dan ook cruciaal om vorm te kunnen geven aan een toekomstbestendige gemeente. Daarbij is het zaak om te zoeken naar slimme koppelingen en meervoudig ruimtegebruik. In sommige gevallen liggen er duidelijke kansen om een koppeling te maken tussen onderwerpen, maar andere thema's staan soms recht tegenover elkaar en zijn lastiger te verenigen. Om de gestelde opgaven en ambities te kunnen verwezenlijken is duidelijk dat scherpe keuzes onvermijdelijk zijn. Met de kansen en opgaven die deze Atlas in beeld brengt, dagen we onszelf uit om de verschillende opgaven met elkaar te confronteren. In bijgevoegd kader staan de meest kansrijke koppelingen en belangrijkste knelpunten voor Velsen op een rij.

SCHAKELN TUSSEN SCHAALNIVEAUS

Meer dan andere gemeenten schakelt Velsen op meerdere speelborden tegelijk, op verschillende schaalniveaus. Dit maakt dat de bewegingsruimte en zeggenschap van de gemeente soms beperkt wordt door afhankelijkheden van andere overheden. Eigen, lokale ambities zijn soms sterk afhankelijk van ambities op andere schaalniveaus - regionaal maar ook nationaal of zelfs Europees - of van grote internationale spelers zoals Tata Steel. Daarmee zijn bovenlokale overheden op sommige gebieden of thema's sterke spelers in de ontwikkeling van de Velsense leefomgeving. Denk hierbij aan de grote woningbouwopgave vanuit de MRA, maar ook aan het nationaal belang van de economische ontwikkeling van het Noordzeekanaal of de Europese verduurzamings- en klimaatdoelen. De aanwijzing van drie NOVEX-gebieden die zich (deels) op het grondgebied van de gemeente Velsen bevinden biedt daarbij enerzijds een kans om tot doorbraken en versnelling te komen. Daarbij is goede afstemming met lopende processen randvoorwaardelijk voor succes, om interferentie met bestaande trajecten te voorkomen.

WERKEN AAN INTEGRALE BLIK

Binnen de gemeentelijke organisatie en in de samenwerking met belanghebbende partijen uit verschillende sectoren vergt integraal werken en denken nog veel aandacht. Er ligt een grote uitdaging voor om partijen uit te dagen om thematische opgaven vanuit een breed perspectief te bekijken en gezamenlijk op zoek te gaan naar innovatieve antwoorden. In Velsen is te zien dat de gebiedsgerichte opgaven en visies al veel meer een integrale blik en aanpak hanteren zoals beoogd in de Omgevingswet.

KOPPELKANSSEN:

Werk met werk maken in de woonomgeving: Bij herstructurering van verouderde wijken in Velsen en verdichting liggen kansen om gelijktijdig duurzame en klimaatadaptieve maatregelen door te voeren. Hierbij valt te denken aan het aardgasvrij maken van woningen, het toevoegen van binnenstedelijk groen of het doorvoeren van aanpassingen aan het riool om het afvoeren van schoon hemelwater te ontkoppelen. Het realiseren van woningen in de nabijheid van voldoende voorzieningen en op (multimodale) bereikbare locaties, heeft hierbij een positieve invloed op de verkeersdruk en vergroot het draagvlak voor duurzame mobiliteitsopties. Daarnaast kan het bijdragen aan het op peil houden van voorzieningen en het vitaal houden van het centrum. De beoogde gebiedsontwikkeling Van Pont tot Park in IJmuiden is een goed voorbeeld van het in samenhang oppakken van deze opgaven.

Groen als voorwaarde voor verdere stedelijke ontwikkeling: Het behouden en versterken van de groene gebieden in de gemeente Velsen biedt een uitgelezen kans om dit in samenhang op te pakken met ambities op het gebied van gezondheid en klimaat. Deze gebieden zijn randvoorwaardelijk voor verdere verstedelijking in de regio. Ze spelen een rol als recreatief uitloopgebied, zowel voor de inwoners van de gemeente Velsen als voor in-

woners en bezoekers van de regio MRA, nodigen inwoners uit om te bewegen, zorgen voor verkoeling tijdens warme dagen en vormen een buffer bij piekbuien. Tegelijkertijd bieden deze zones ook ruimte voor (kleinschalige) commerciële activiteiten en evenementen. Hiervoor liggen kansen in het initiatief Spaarnwoude Park, maar ook het Ontwikkelperspectief Binnenduinrand en de ambities voor Nationaal Park Zuid-Kennemerland bieden aanhaakmogelijkheden om opgaven op te pakken op het gebied van klimaat, bereikbaarheid, biodiversiteit en het spreiden van de recreatiedruk. Om de potentie van dergelijke zones optimaal te benutten is inzet nodig voor een goede en duurzame bereikbaarheid, via openbaar vervoer en fiets, wat goed aansluit op de ambities op het vlak van gezondheid: het bevorderen van regionale fietsroutes. Zeker in de overgangszones die grenzen aan natuurgebieden liggen er koppelkansen in een gebiedsgerichte aanpak waarin natuurherstel samen met het stikstof-, klimaat-, economie- en woningbeleid wordt opgepakt.

Duurzame bedrijvigheid als kader voor de toekomst: Binnen de ontwikkeling van de haven, de industrie en de bedrijventerreinen ligt er een belangrijke - en eigenlijk onvermijdelijke - koppelkans om de ambitie van economische groei op te pakken in samenhang met circulariteit, klimaatadaptatie en het verduurzamen en vergroenen van de bedrijfsactiviteiten. Sterker nog, de lokale en regionale ambities op het gebied van CO₂-reductie en klimaatneutraliteit zijn nauw verbonden met de wijze

waarop de haven en industrie invulling geven aan verduurzaming en groene groei. Daarnaast kunnen verschillende opgaven op het vlak van gezondheid en een gezonde leefomgeving hierin meegenomen worden. Om het bedrijfsleven in Velsen toekomstbestendig te maken, zowel vanuit het perspectief van economie als duurzaamheid, is een integrale kijk en sterke samenwerking tussen verschillende publieke en private partijen een vereiste.

Gezonde leefomgeving als aanjager voor een integrale aanpak: Een gezonde leefomgeving wordt gevormd door verschillende factoren. Naast het verbeteren van de luchtkwaliteit moet binnen de gemeente ook aandacht uitgaan naar de inrichting van de openbare ruimte. Voldoende aantrekkelijke langzaamverkeersroutes, hoogwaardige openbare groenstructuren en de nabijheid van sportvoorzieningen zijn factoren die uitnodigen om te bewegen. Ook het op peil houden van ontmoetingsplekken en maatschappelijke voorzieningen is van belang ten behoeve van de mentale gezondheid van inwoners en het behouden en versterken van de sociale cohesie en verbondenheid met de kern.

KNELPUNTEN

Krappe jas voor woningbouw: De beschikbare ontwikkelruimte voor extra woningen is in de gemeente Velsen beperkt. De ontwikkeling van woningen wordt bemoeilijkt door de nabijheid van beschermde natuurgebieden, maar ook door de nabijheid van zware industrie die geur- en geluidscontouren met zich meebrengt.

Bedrijvigheid en milieukwaliteit op gespannen voet: De bedrijvigheid in de haven- en de (maak)industrie zorgt voor veel werkgelegenheid binnen de gemeente Velsen en de regio. Uitbreiding van deze bedrijvigheid kan de werkgelegenheid vergroten en de economische positie van het NZKG verstevigen. Een groeiende haven- en (maak)industrie heeft echter op lokale schaal gevolgen voor milieu- en de gezondheidswaarden. Denk aan de luchtkwaliteit, de geur- en geluidsoverlast en het aantal verkeersbewegingen. Voor de casus Tata Steel geldt dat het ook in het geval van drastische verduurzaming niet uit te sluiten is dat dit tot een tijdelijke toename van de milieuhinder leidt.

Drukte in de ondergrond: De ondergrond van de gemeente Velsen wordt sterk belast. Lokale ambities zoals het aanleggen van een warmtenet, het faciliteren van nutsvoorzieningen voor nieuwbouw en het aanleggen van laadinfrastructuur komen allemaal in de ondergrond samen. Daarbij komt dat ook op nationale schaal een beroep wordt gedaan op de Velsense ondergrond met de aanlanding van wind op zee.

Draagkracht van de natuur: De bestaande natuurgebieden binnen en rondom de gemeente Velsen, zoals het Nationaal Park Zuid-Kennemerland en de Binnenduintrand, zijn in trek bij inwoners voor natuurbeleving, recreatie en ontspanning. Wanneer het bezoekersaantal de draagkracht van natuurgebieden overstijgt heeft dit een negatief effect op de kwaliteit van de natuurwaarden en biodiversiteit in deze gebieden. Hierdoor komen de thema's recreatie en natuurbehoud op gespannen voet te staan. Anderzijds kan ook het ontwikkelen van nieuwe natuur (een uitgesproken provinciale ambitie) ten koste gaan van bestaande recreatiemogelijkheden en bedrijvigheid in het buitengebied.

A large, bold, white number '3' followed by a period, superimposed on a landscape background. The background shows a grassy dune area in the foreground, a paved path, and a distant industrial facility with smokestacks and wind turbines under a blue sky.

HET DNA

VAN VELSEN

3.1 DNA

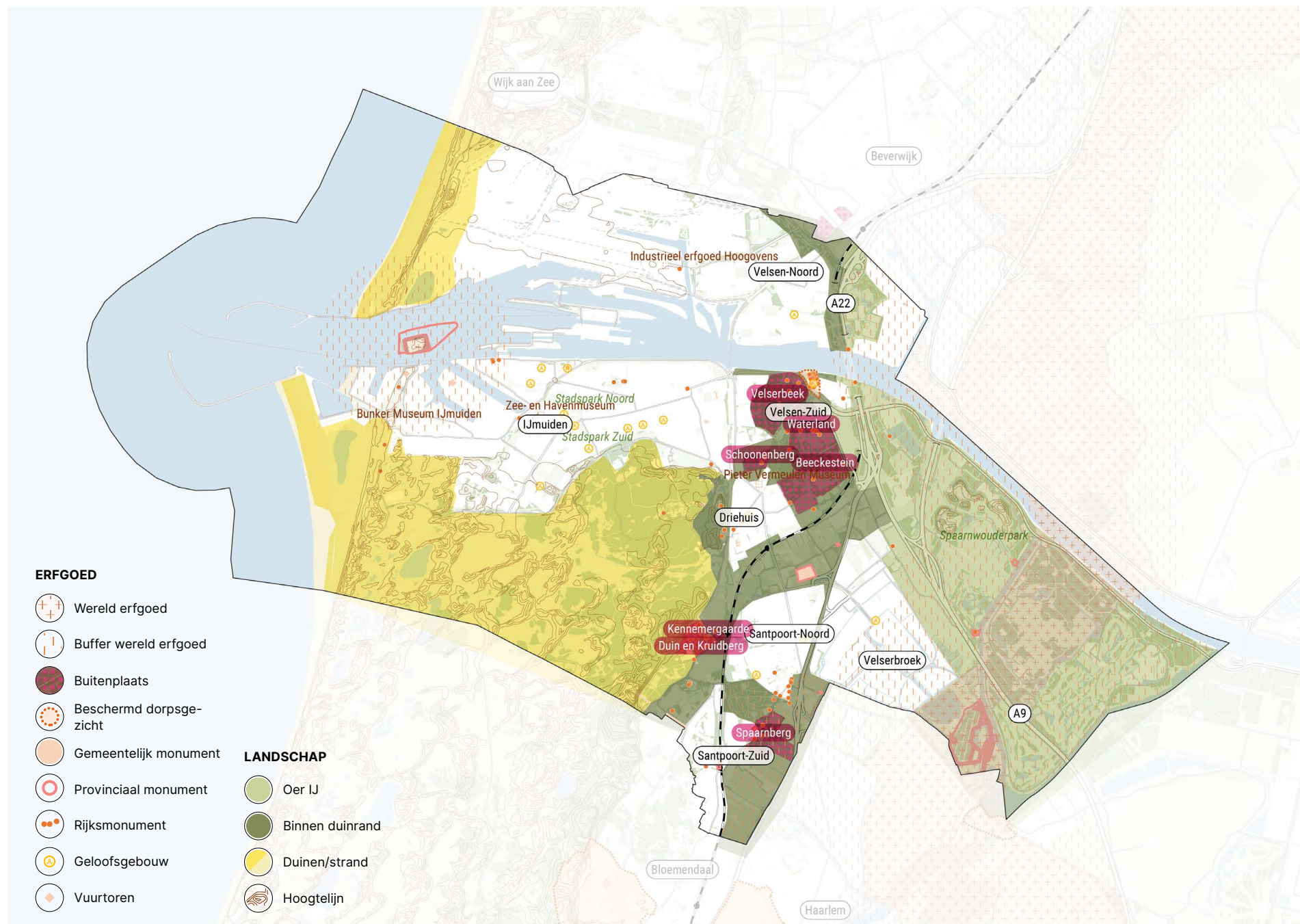
- De gemeente Velsen kent zeven kernen: IJmuiden, Velsen-Noord, Velsen-Zuid, Velsbroek, Santpoort-Noord, Santpoort-Zuid en Driehuis. Elk van deze kernen heeft haar eigen unieke karakter. Zo is IJmuiden de grootste kern in de gemeente Velsen, met zo'n 30 duizend inwoners. Dit is het economisch centrum van de gemeente, en heeft een meer stedelijke uitstraling met - in verhouding tot de andere kernen - relatief veel hoogbouw. In de tijd van het Vinexbeleid is Velsbroek gebouwd en uitgegroeid tot de tweede woonkern in de gemeente. Velsen-Noord en Velsen-Zuid zijn dorpskern. De kleine plaatsen Santpoort-Zuid, Santpoort-Noord en Driehuis kennen een landelijk en dorps karakter.³⁸
- De gemeente Velsen kent een rijke historie. Enkele bijzondere cultuurhistorische kenmerken zijn het dorpsgezicht van Velsen-Zuid met de Engelmunduskerk, de buitenplaatsen uit de 17^e en 18^e eeuw, de overgebleven bunkers van de Atlantikwall, het Forteiland als onderdeel van de Stelling van Amsterdam en de typerende wederopbouw architectuur en stedenbouwkundige structuur van Dudok.⁵⁹
- Velsen is een gemeente van uitersten. Aan de ene kant is er de rust en natuur, met het strand en de duinen en Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Daarnaast zijn er de buitenplaatsen, villa's, bossen en pittoreske dorpjes, maar ook het oer-Hollandse polderlandschap is er te

vinden. In contrast hiermee staat het industriële karakter van het Noordzeekanaalgebied, waar schoorstenen de horizon bepalen en de staalindustrie domineert. Bijzonder is de zeehaven met visserij; een van de belangrijkste aanvoerhavens van zeevis van Nederland. Dit relatief jonge landschap met haven-industriële, stedelijke en grootschalige recreatieve functies verbindt Amsterdam met de Noordzee. De grote maat van het Noordzeekanaal en de industriële bedrijvigheid zorgen voor een zelfstandige entiteit in het kustlandschap.

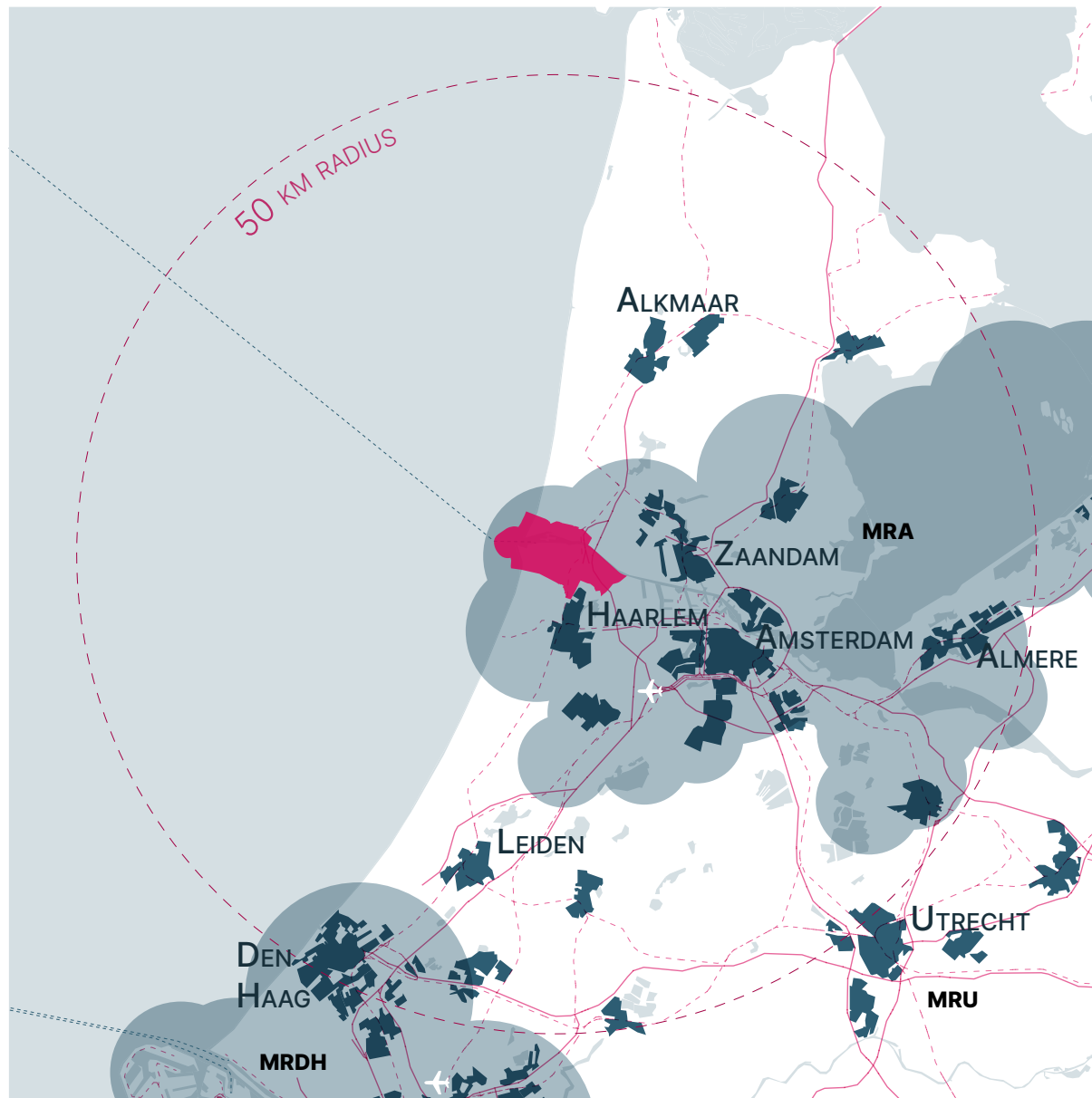
- De strategische ligging aan de monding van het Noordzeekanaal en de Noordzee maakt van de gemeente Velsen een logistiek knooppunt in de regio, Nederland én Europa. Deze ligging is sterk bepalend voor de economische structuur van havens, visserij, cruise- en ferryvaart en offshore windenergie en biedt grote kansen voor de economische ontwikkeling van de gemeente. Het sluiscomplex in het Noordzeekanaal – met de nieuw geopende Zeesluis IJmuiden, de grootste ter wereld – is van groot belang voor nationaal en internationaal goederentransport.²
- Het Velsense landschap wordt veelvuldig op actieve manieren beleefd door inwoners en bezoekers. Zo is het strand een populaire plek voor wind- en watersport, vinden wandelaars en fietsers de rust in natuurgebied Nationaal Park Zuid-Kennemerland en biedt het recreatiepark Spaarnwoude mogelijkheden voor recreatie,

indoor- en outdoorsports. Ten slotte zijn er diverse sportvoorzieningen verdeeld over de kernen, waaronder de professionele voetbalclub Telstar.

- Velsenaren typeren zichzelf als nuchter, mondig en bereid om hun handen uit de mouwen te steken. Dit weerspiegelt zich in een hoge mate van betrokkenheid bij de kern en een sterk gevoel van saamhorigheid.² Sociale cohesie is dan ook een belangrijke waarde voor veel Velsenaren. In de verschillende kernen wordt veel georganiseerd en ondernomen. Dit uit zich in een rijk verenigingsleven, veel aandacht voor (sociale) ontmoetingsplekken en een hoog activiteitsaanbod.²

3.2 VELSEN IN DE REGIO

Een vlugge blik op de kaart laat al gauw zien dat de gemeente Velsen in een bijzondere regio van Nederland ligt, met het open water van de Noordzee aan de westkant en het hoogstedelijke gebied van Amsterdam en Haarlem aan de oostkant. Velsen heeft hiermee misschien wel het beste van twee werelden: prachtige stranden en duinen die zich contrasteren tegenover het aangezicht van één van de economische zwaartepunten van Nederland. De gemeente kent een strategische ligging in een hoogdynamische regio, waar veel opgaven en kansen samenkomen op een relatief klein stukje grond. Het bereik en de impact van Velsen stopt daarom niet bij haar gemeentegrenzen, want de hedendaagse uitdagingen die op de gemeente afkomen worden steeds groter en complexer. Hierom zal het belang van de regio steeds verder toenemen en dit wordt ook vaak benadrukt in diverse gemeentelijke en regionale beleidsstukken.

De gemeente Velsen maakt deel uit van de Metro-poolregio Amsterdam (MRA). Dit samenwerkingsverband omvat twee provincies, dertig gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam. Hierbinnen worden regionale afspraken gemaakt vanuit een gedeelde visie. Deze visie focust in hoofdlijnen op het creëren van een “krachtige, innovatieve economie, hoogwaardige mobiliteit en voldoende ruimte voor aantrekkelijk wonen, werken en recreëren”. Woningbouw, economie, duurzaamheid, landschap en mobiliteit zijn de belangrijkste thema's waarop samengewerkt wordt binnen de MRA. Inmiddels is de MRA de sterkst internationaal concurrerende regio van Nederland, en Velsen heeft binnen de regio een belangrijke rol ingenomen. Door de hoge mate van bedrijvigheid in Velsen – met name in het Noordzeekanaalgebied – is de gemeente onmisbaar geworden als economische motor binnen de MRA. Daarnaast is Velsen ook de ‘nautische

toegangspoort' van de MRA, thuisbasis van de grootste zeesluis ter wereld. Door de aanwezigheid van de hoogwaardige en innovatieve maakindustrie wordt Velsen ook gezien als de slimme werkplaats de MRA. In de MRA komen verschillende thema's binnen een forse verstedelijkingsopgave samen, wat ook op nationale schaal wordt erkend. Om die reden is de MRA-regio aangewezen als een NOVEX-gebied, waarbij de regio samen met het Rijk werkt aan het in goede banen leiden van de verstedelijkingsopgave.

Het Noordzeekanaalgebied (NZKG), waar de gemeente Velsen onderdeel van uitmaakt, staat de komende jaren voor een forse en complexe ontwikkelopgave. Net als de MRA-regio is het Noordzeekanaalgebied aangewezen als NOVEX-gebied. In de al schaarse ruimte doen verschillende urgente opgaven een claim op de ruimte, zoals het verduurzamen van de (haven)economie, energietransitie, woningbouw, verdere ontwikkeling van de cruisehavens, natuurbehoud en -ontwikkeling en waterveiligheid. Hoewel sommige opgaven elkaar kunnen aanvullen, zijn er ook tegenstrijdige ruimteclaims die spanningen kunnen veroorzaken. Onder de vlag van NOVEX-gebied werkt de regio samen met het Rijk en de provincie aan de uitdaging om de verschillende opgaven en belangen een plek te geven.

De regio Schiphol is een derde NOVEX-gebied dat (een gedeelte van) de gemeente Velsen omvat. De gemeente Velsen ligt onder de aan- en uitvliegroutes van de Polderbaan. In de tevens dichtbevolkte regio Schiphol komen verschillende opgaven samen, waaronder de beschikbare ruimte voor de luchthaven, de regionale woningbouwopgave, het beschermen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en gezondheid (bijvoorbeeld het

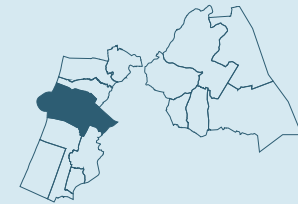
beperken van geluidshinder van vliegverkeer). Met de NOVEX-gebiedsaanduiding wordt deze thema's erkend als nationale opgaven waarbij nationale regie op de ruimtelijke ordening van deze regio gewenst is.

In de provinciale omgevingsvisie NH2050 heeft de Provincie Noord-Holland haar integrale visie op de toekomst verwoord. Noord-Holland blijft in de toekomst zoeken naar een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid. In de omgevingsvisie zijn er daarom een aantal scherpe doelstellingen en ambities geformuleerd op acht kernthema's: klimaatadaptatie, gezondheid & veiligheid, biodiversiteit & natuur, economische transitie, wonen & werken, mobiliteit, landschap en energietransitie. De ambitie voor volledige klimaatneutraliteit in 2050 is daarbij een belangrijke.

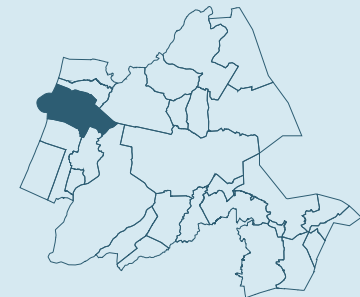
Op regionaal schaalniveau werkt Velsen veel samen met diverse gemeenten in de IJmond en Zuid-Kennemerland. Velsen heeft hier – door haar ligging aan beide kanten van het Noordzeekanaal – een scharnierfunctie tussen de zuidelijke- en noordelijke gemeenten. De IJmond bestaat uit de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk. Tevens hebben deze drie gemeenten zich – samen met tientallen bedrijven en instanties – verbonden via Techport, een netwerk dat zich sterk maakt voor de toekomst van de maak- en onderhoudsindustrie in de regio. Velsen grenst aan de zuidkant aan Zuid-Kennemerland, dat overlapt met het grondgebied van gemeenten Haarlem, Bloemendaal, Zandvoort en Heemstede. De regio Zuid-Kennemerland wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland dat tussen het verstedelijkte gebied van deze gemeenten gelegen is.

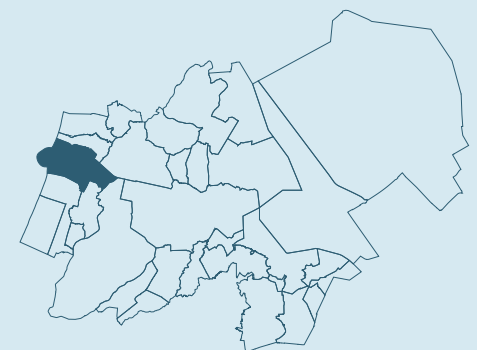
REGIO KENNERLAND

REGIO IJMOND

RES REGIO NOORD-HOLLAND ZUID

METROPOOL REGIO AMSTERDAM (MRA)

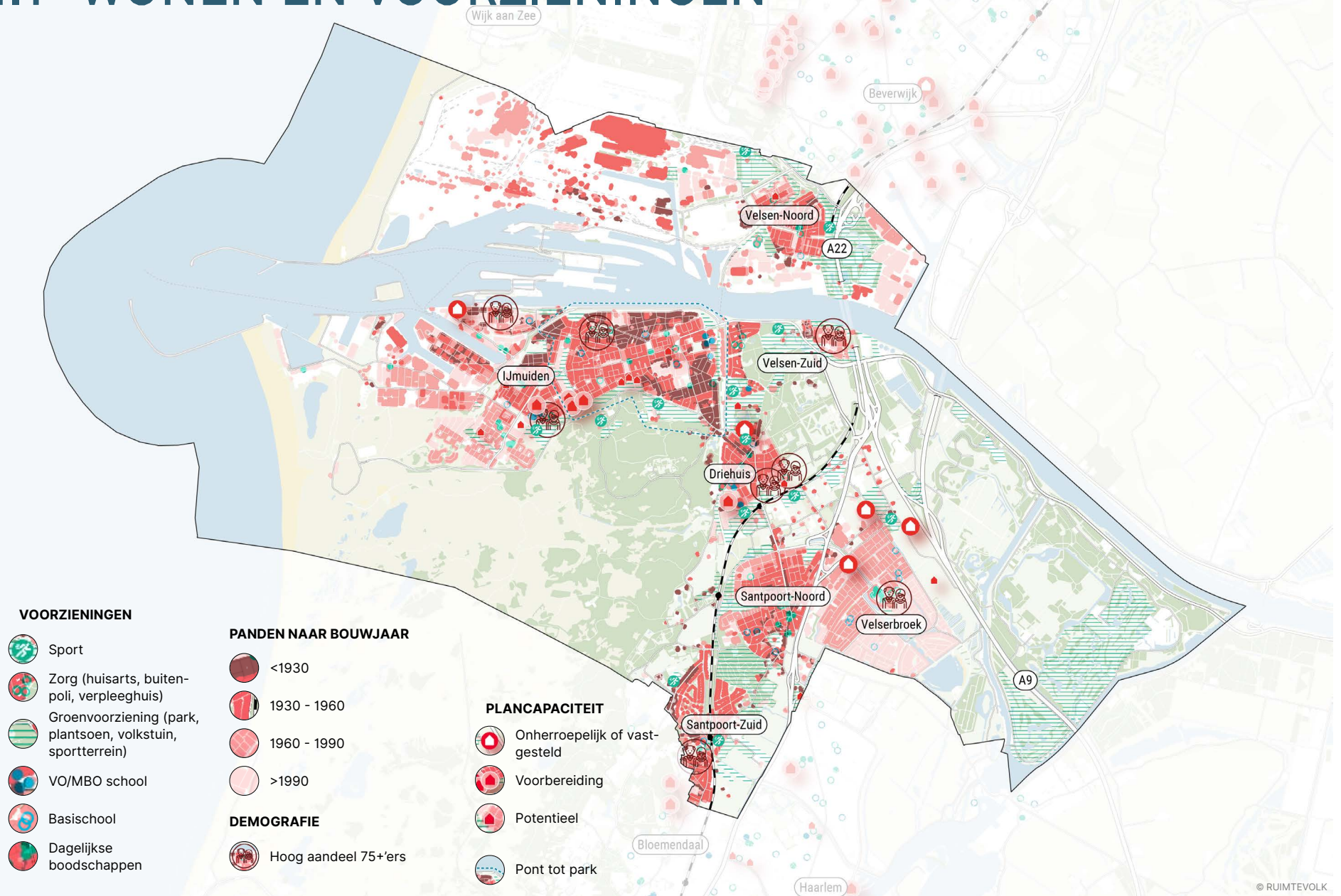

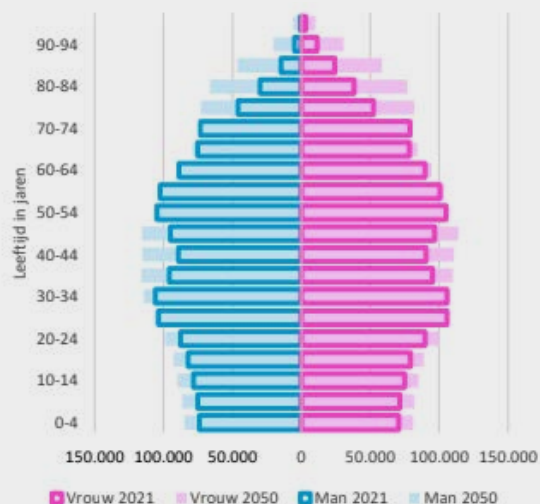
4.

TRENDS EN

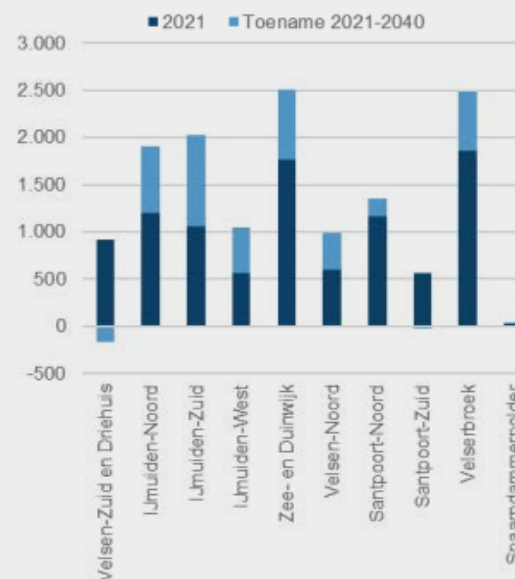
ONTWIKKELINGEN

4.1 WONEN EN VOORZIENINGEN

Figuur 1 De figuur toont de bevolkingspiramide van de provincie Noord-Holland 2021 en 2050. De komende jaren treedt verdere vergrijzing en dubbele vergrijzing op. Bron: Bevolkingsprognose Provincie Noord-Holland, 2021.

Figuur 2 De grafiek toont de omvang en ontwikkeling van het aantal 65-plus huishoudens per wijk in Velsen in absolute getallen (2021-2024). Uit de grafiek blijkt dat de vergrijzing het sterk zal optreden in de wijken IJmuiden-Zuid en IJmuiden-West. Bron: Fortuna Verkenning Wonen met Zorg, 2021

VELSEN NU

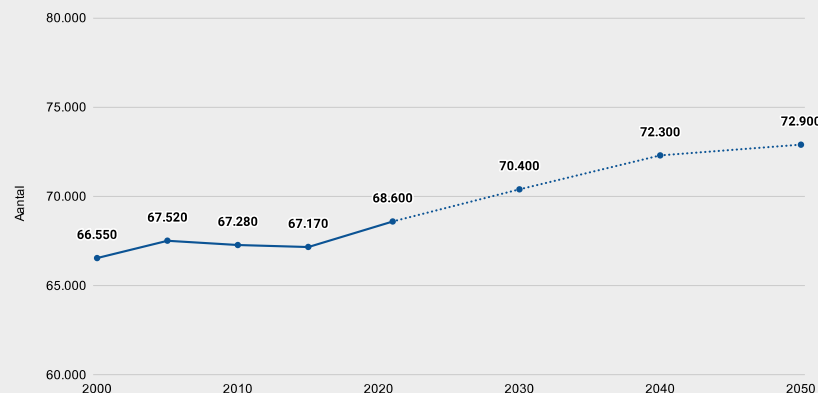
- De bevolking van de gemeente Velsen is relatief oud. Het aandeel 45-65 jarigen en 65-plussers is in de gemeente groter dan in Nederland, de Metropoolregio Amsterdam en de Provincie Noord-Holland.⁹
- Het inwoneraantal van de gemeente Velsen is de laatste jaren licht gegroeid.¹⁰ De groei van het inwoneraantal is onder andere gerelateerd aan het migratiesaldo van de gemeente. Tussen 2015 en 2020 is dit migratiesaldo elk jaar positief geweest.³⁰ Dit houdt in dat er vanaf toen elk jaar meer mensen zich vestigden in Velsen dan dat er mensen vertrokken uit de gemeente. Deze groei is gedeeltelijk te verklaren

door stijgende huizenprijzen in Amsterdam en Haarlem, waardoor woningzoekenden voor een betaalbare woning steeds vaker moeten uitwijken naar elders in de regio.³⁸ In tegenstelling tot de voorgaande jaren kende de gemeente in 2021 een negatief binnenlands migratiesaldo en een geringe afname van het inwoneraantal.^{10, 30}

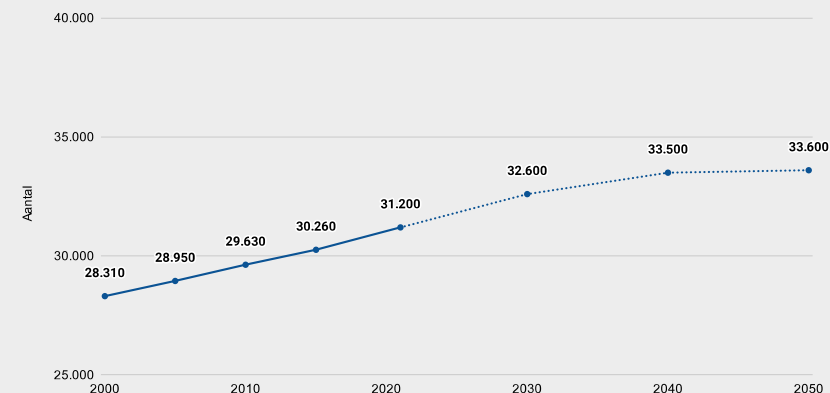
- In 2020 kende de gemeente Velsen een huishoudensverdeling van 35% eenpersoonshuishoudens, 29% huishoudens zonder kinderen en 36% huishoudens met kinderen. Deze samenstelling ligt in lijn met het Nederlandse gemiddelde. Tussen de verschillende kernen en wijken van de gemeente zit wel verschil: In IJmuiden-West bestaat bijvoorbeeld een groot deel van de huishoudens uit één persoon (48%), terwijl Velsbroek relatief weinig

eenpersoonshuishoudens kent (24%) en juist veel huishoudens met kinderen heeft (46%).³³

- De gemeente Velsen kent een gevarieerd woningaanbod. Enerzijds zijn er de duindorpen met ruime en vooroorlogse woningen, anderzijds kent de gemeente ook veel sociale huur en naoorlogse hoogbouw. In 2020 was 36% van de woningen in 2020 in corporatief bezit, terwijl het gemiddelde voor Nederland 29% is en voor de regio IJmond 31%.²⁹ Hierbij valt op dat met name de wijken Zee- en Duinwijk en Velsen-Noord veel sociale huur kennen (respectievelijk 62% en 51%).³²
- De gemeente Velsen kent een relatief groot aandeel naoorlogse woningbouw. 33% van de woningen is gebouwd tussen 1945 - 1970.

Figuur 3 De figuur toont de ontwikkeling en prognose van het inwoneraantal van de gemeente Velsen. Tot 2050 zal het inwonertal naar verwachting verder toenemen, met circa 6% t.o.v. 2020.
Bron: eigen bewerking o.b.v. CBS en Bevolkingsprognose Provincie Noord-Holland, 2021

Figuur 4 De figuur toont de ontwikkeling en prognose van het aantal huishoudens in de gemeente Velsen. Tot 2050 zal het aantal huishoudens naar verwachting toenemen met circa 8% t.o.v. 2020.
Bron: eigen bewerking o.b.v. CBS en Bevolkingsprognose Provincie Noord-Holland, 2021

Dit percentage ligt hoger dan het provinciale gemiddelde (20%) en het landelijk gemiddelde (23%).²⁶ Vooral in de kernen IJmuiden en Velsen-Noord is een groot deel van de woningvoorraad verouderd en ligt hier een opgave voor grootschalig onderhoud.¹

- De afstand tot belangrijke voorzieningen zoals een huisarts, ziekenhuis, supermarkt, basis-onderwijs en kinderdagverblijf is in gemeente Velsen lager ten opzichte van het landelijke gemiddelde.³¹
- Met onder andere acht sportparken, drie sporthallen en een zwembad kent de gemeente Velsen een divers aanbod aan voorzieningen voor binnen- en buitensporten. Daarnaast bieden ook het recreatiepark Spaarnwoude,

het strand en het duingebied mogelijkheden om buiten te bewegen.⁶¹ Ook in de openbare ruimte wordt het bewegen gestimuleerd door de aanwezigheid van verschillende sport- en speelplekken.⁶²

- Tussen de verschillende kernen verschilt het voorzieningenniveau van detailhandel. Het centrum van de grootste kern van de gemeente, IJmuiden, draagt binnen gemeente Velsen een centrumfunctie en heeft als primair verzorgingsgebied IJmuiden, Velsen-Zuid en Driehuis.¹² In de wijk Velsen-Noord zijn weinig winkelveorzieningen gesitueerd. Hier richten bewoners zich voor deze voorzieningen eerder op Beverwijk dan op IJmuiden.¹⁴

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- Naar verwachting zal het inwoneraantal van Velsen de komende jaren stijgen. Deze stijging wordt verwacht door een positief geboorte- en migratiesaldo, maar ook door de aantrekkingskracht van Velsen vanwege de werkgelegenheid in de regio en de aanwezigheid van groen, natuur en de kust.¹ In de provinciale prognose wordt voor de gemeente Velsen een bevolkingsgroei van 6% tussen 2021 en 2050 verwacht.¹¹ Dezelfde prognose gaat voor deze periode uit van een toename van het aantal huishoudens van 8% binnen de gemeente. Deze groei vraagt om een toevoeging van 2.350 woningen tot 2050.¹¹

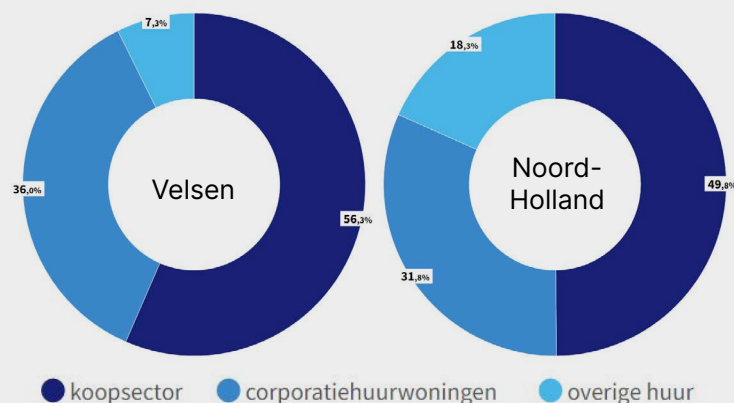

- In de Metropoolregio Amsterdam is de druk op de woningmarkt momenteel zeer hoog. Naar verwachting blijft de vraag naar woningen in de MRA de komende decennia groeien. Prognoses voorspellen tot 2040 een groei van de woningbehoefte van circa 250.000 woningen, wat correspondeert met een regionaal tekort van 37.000 woningen.¹ Gestuwd door de stijgende huizenprijzen zoeken woningzoekenden uit Amsterdam in toenemende mate hun kansen aan de randen van de regio. Dit leidt tot een versterkte verhuisbeweging richting de rest van de regio. Ook in Velsen is dit merkbaar en dit zal naar verwachting nog verder toenemen.¹
- Net als in grote delen van Nederland krijgen ook de regio IJmond en de gemeente Velsen de komende jaren met een vergrijzing van de

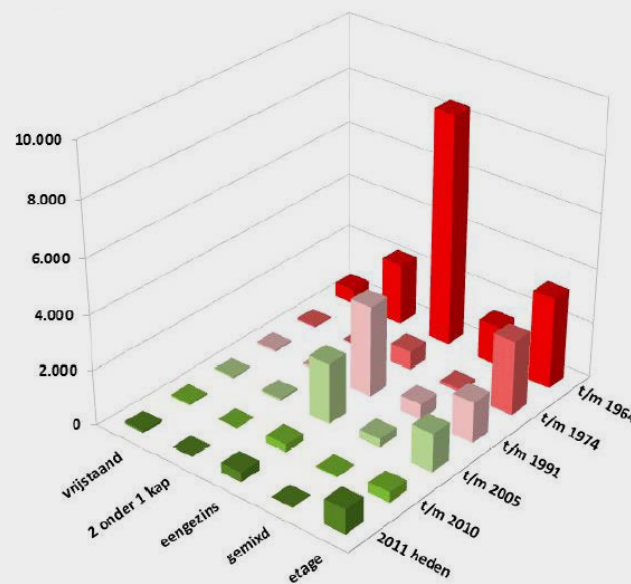
bevolking te maken. Naar verwachting zullen 65-plussers rond 2030 de grootste bevolkingsgroep vormen.³⁸ Binnen de gemeente zal de vergrijzing tot 2040 in relatieve zin het meest toenemen in de wijken IJmuiden-Zuid, IJmuiden-West en Velsen-Noord.⁷⁴

- Vergrijzing en een langere levensverwachting leiden tot een grotere zorgvraag. Het is van belang dat in de toekomst voldoende mantelzorgers, wijkverpleging en levensloopbestendige woningen beschikbaar zijn en zorgaanbieders bereikbaar blijven om deze grotere vraag naar zorg in de gemeente op te vangen. Op dit moment is het aanbod levensloopbestendige wonen in Velsen nog zeer beperkt.¹

- Naast reguliere woningzoekenden en een ouder wordende bevolking zijn er in de toekomst ook voldoende passende woningen nodig voor bijzondere doelgroepen. Als gevolg van veranderende regelgeving moet ook in de gemeente Velsen deze doelgroep steeds vaker een beroep doen op de woningmarkt. Er bestaat een duidelijke behoefte aan passende, beschermde woonvormen.³⁸

Figuur 5 De diagram toont de verdeling in eigenaarschap van de woningen in Velsen ten opzichte van Noord-Holland. De gemeente Velsen heeft relatief veel koopwoningen en corporatiehuurwoningen, en relatief weinig huurwoningen in bezit van overige huurders. Bron: ABF-Syswov, 2021

Figuur 6 De figuur toont de verdeling van de woonvoorraad van Velsen in type woning en bouwjaar. De gemeente Velsen heeft een groot aandeel eengezinswoningen en kent veel woningen die voor het jaar 2000 zijn gebouwd. Bron: Transitievisie Warmte Velsen, 2021

KANSEN EN OPGAVEN

- De woningbouwopgave binnen de MRA, inclusief Velsen, is groot. De uitdaging is om met woningbouw op een goede manier in te spelen op de groeiende en veranderende woningvraag (zoals vergrijzing, maar ook internationale instroom), tegelijkertijd aansluiting te zoeken op de lokale identiteit van de gemeente en om slim in te spelen op andere opgaven die ruimte vragen en van invloed zijn op waar en hoe we bouwen. Zo wordt de dynamiek voor nieuwbouw in de gemeente beïnvloed door het ruimtegebruik in de IJmond regio (de industrie en haven zoneringen, natuur en snelwegen).¹ Voor Velsen houdt dit in dat de gemeente hoofdzakelijk is aangewezen op binnenstedelijke woningbouwontwikkelingen.

- De nabijheid van Natura 2000-gebieden belemmert de beschikbare milieuruimte voor nieuwbouwprojecten in Velsen en andere gemeenten binnen de MRA. Het bouwen (en in gebruik nemen) van extra woningen zorgt voor een verhoogde uitstoot van stikstof op kwetsbare naastgelegen natuur. In het vergunningstraject moet aangetoond kunnen worden dat de stikstofdepositie bij een nieuwbouwproject geen significant effect heeft op de natuur. De combinatie van aanwezige kwetsbare natuur, een forse woningbouwopgave en de aanwezigheid van stikstofuitstotende industrie vragen om een gebiedsgerichte aanpak in de vergunningverlening.
- De gemeente Velsen heeft de ambitie om verschillende typen woningzoekenden een

passende woning te bieden. Hiertoe zet de gemeente in op een grotere differentiatie aan woningtypen, een betere spreiding van sociale huurwoningen en het toevoegen van betaalbare markthuur of koop. Zo wordt in IJmuiden en Velsen-Noord ingezet op het realiseren van betaalbare/middeldure koop en/of markthuur en in de andere kernen op het toevoegen van woningen in het goedkopere segment.¹

- De woningbouwopgave biedt mogelijkheden voor de gemeente Velsen om een meer duurzame, klimaatadaptieve en natuurinclusieve (woon)omgeving te creëren.
- Naast nieuwbouw zet de gemeente Velsen de komende jaren ook sterk in op het herstructureren van de bestaande woningvoorraad. Met

Verhuizingen huishoudens vanuit gemeenten in de MRA naar Velsen (grootste stromen), 2019-2020

Verhuisstromen van en naar Velsen, 2019-2020

binnen Velsen: + 2.520
 vanuit overig MRA naar Velsen: + 1.680
 van buiten de MRA naar Velsen: + 440
 vanuit buitenland naar Velsen: + 310

2017-2018

+ 2.750
 + 1.490
 + 500
 + 350

MRA-gemeenten van waaruit grootste instroom komt

naar Haarlem: - 510
 vanuit Haarlem: + 900

- 510
 + 690

naar A'dam: - 190
 vanuit A'dam: + 190

- 190
 + 220

naar Beverwijk: - 220
 vanuit Beverwijk: + 130

- 180
 + 160

naar Haarlemmermeer: - 100
 vanuit Haarlemmermeer: + 110

- 90
 + 90

Figuur 7 De figuur toont de verhuisbewegingen van huishoudens vanuit MRA naar de gemeente Velsen in de periode 2019-2020. De tabel toont voor dezelfde periode de verhuisbewegingen van huishoudens van en naar Velsen voor de vier gemeenten binnen de MRA met de grootste instroom. Bron: Factsheet Wonen in de MRA, 2021.

name voor de wijken IJmuiden en Velsen-Noord ligt een herstructureringsopgave van de sociale huurvoorraad naar een meer divers woningaanbod.¹ Deze opgave komt de komende periode tot uiting in diverse projecten, zoals het grootschalige herstructureringsproject 'Van Pont tot Park' in IJmuiden. In het gebied tussen het Pontplein en het Stadspark zet de gemeente in op vernieuwing en verduurzaming van de woningvoorraad en het verruimen van het woningaanbod. Ook wordt hier aandacht besteed aan het realiseren van een vitaal centrum door het concentreren van winkel- en horecavoorzieningen en het verminderen van de verkeersdruk op de Lange Nieuwstraat.¹²

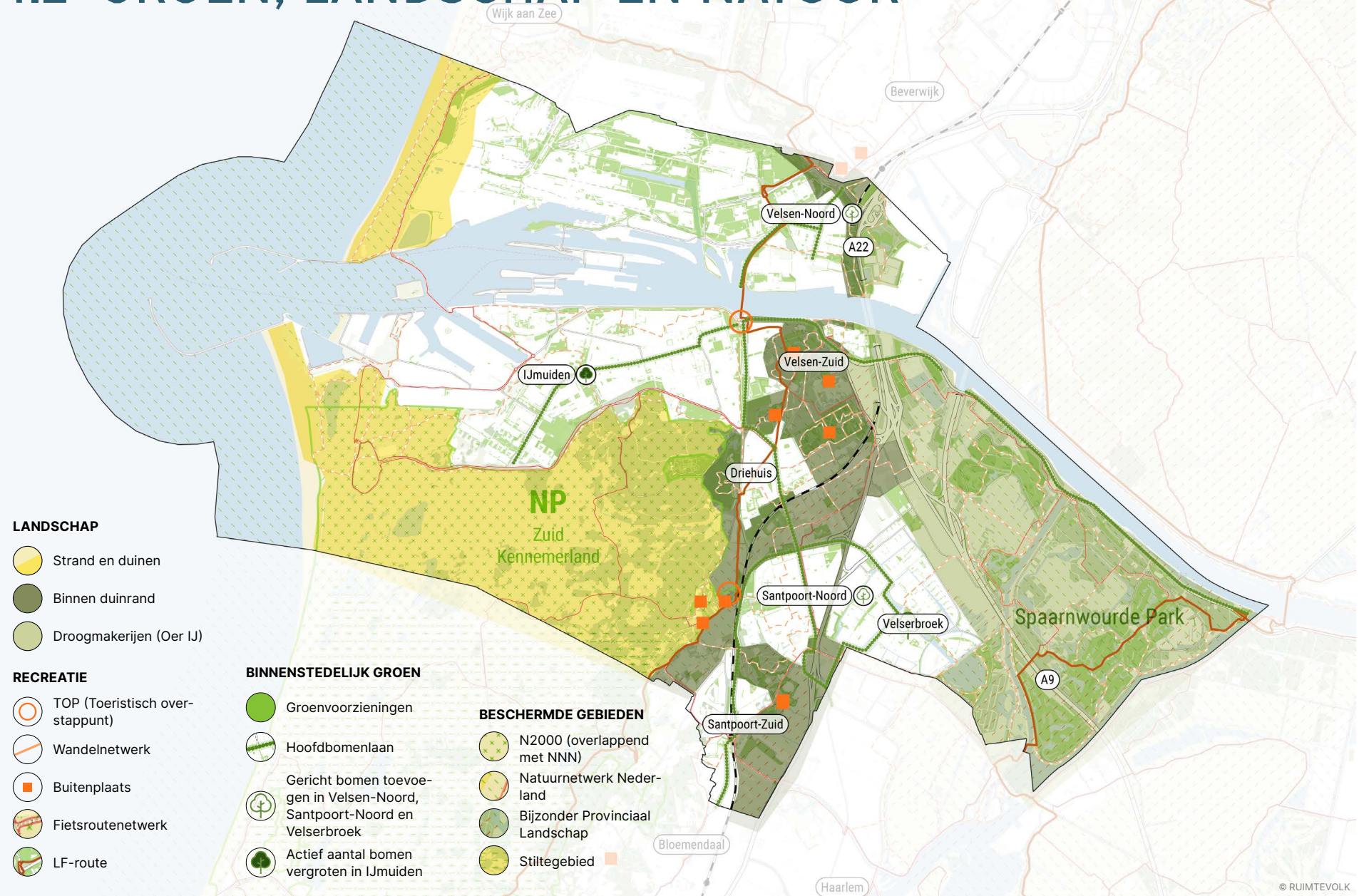
- Binnen de gemeente Velsen zijn enkele woningbouwlocaties aangewezen voor de lange termijn

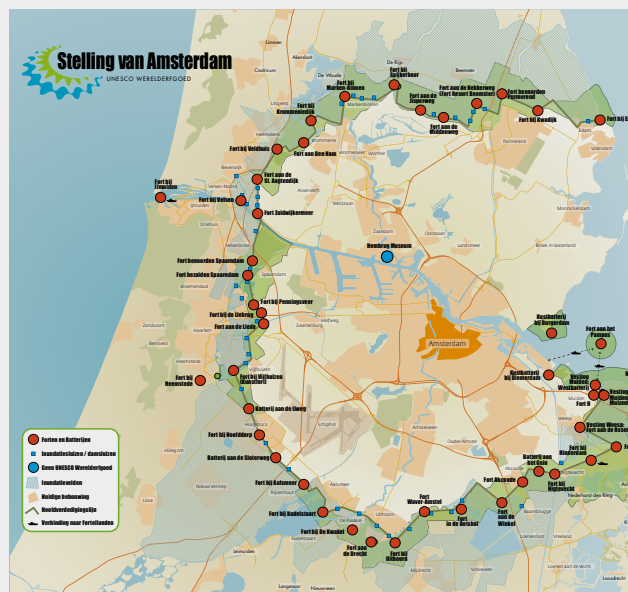
(na 2030). Verspreid over de gemeente zijn zes clusters aangemerkt als ontwikkellocaties en mogelijke uitwijklocaties.³⁷ Voor de verschillende locaties moet de komende periode de haalbaarheid van woningbouwontwikkeling in relatie met andere thema's zoals bodem, bereikbaarheid en natuur onderzocht worden.

- De verschillende kernen van Velsen hebben elk een opgave in het op peil houden van het voorzieningenaanbod. Hierbij is het van belang dat het type voorzieningen aansluit bij de veranderende bevolkingssamenstelling.
- De gemeente wil samen met de woningcorporaties inzetten op doorstroming op de woningmarkt. Dit moet eraan bijdragen dat steeds meer inwoners een passende woning vinden.¹ Voor

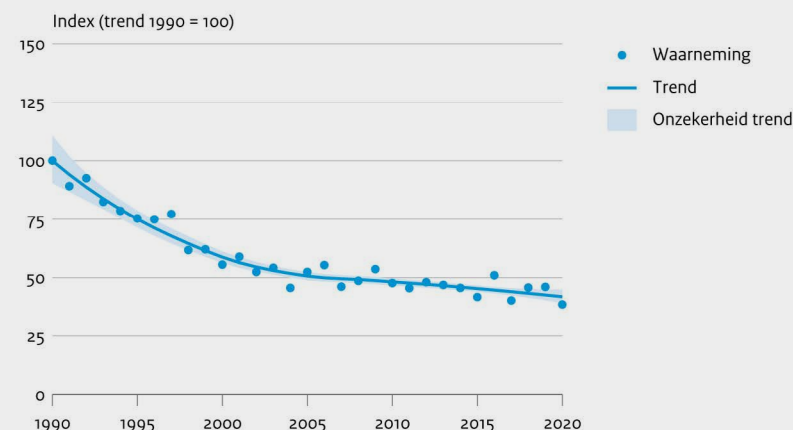
Velsen ligt hier een opgave in het creëren van aanbod aan aantrekkelijke woonalternatieven, die inwoners stimuleren om door te verhuizen.

4.2 GROEN, LANDSCHAP EN NATUUR

Figuur 8 De figuur toont de stelling van Amsterdam met de forten en batterijen en de inundatiegebieden. Bron: <https://www.stellingvanamsterdam.nl/bijlagen/342/kaart-stelling-van-amsterdam-mrt-2017>

Figuur 9 De figuur toont de trendlijn van aanwezige fauna in Nederlandse duingebieden. Kenmerkende diersoorten gaan gemiddeld achteruit in populatie-aantal. Dit heeft o.a. te maken met de verdichting van open duinlandschappen, hoge stikstofdeposities en de achteruitgang van konijnen. Bron: NEM (CBS), 2022.

VELSEN NU

- Binnen de gemeente Velsen is een diversiteit aan landschapstypen te vinden.⁴¹ Van west naar oost kent Velsen de volgende landschapstypen die zich hoofdzakelijk in noord-zuidrichting uitstrekken:
 - Strand en duinen: kenmerkend zijn de grote maat en schaal, brede duinzone en de natuurlijke dynamiek die duidelijk aanwezig is. De duinen hebben hoge natuurwaarden en er zijn grote grazers te vinden.
 - Binnenduintrand: een mozaïeklandschap met afwisseling tussen kleinschalige en grootschalige landschappen. Er zijn bossen, buitenplaatsen, landbouwgronden en villa's te vinden. Aan de randen van

de duinen ontstaat kwel en zijn duinrellen te vinden waar dit kwelwater met hoge kwaliteit doorheen stroomt.

- Droogmakerij: kenmerkend is de openheid van de Spaarndammerpolder als onderdeel van het recreatiegebied Spaarnwoude en de robuuste maat van het groen en het waterrijke karakter.

- Het duingebied Kennemerland-Zuid is een Natura 2000-gebied dat zich uitstrekt tussen Noordwijk en de monding van het Noordzeekanaal in IJmuiden. Het gebied beslaat een groot deel van het buitengebied van de gemeente Velsen. Met de Natura 2000-status is het gebied beschermd op grond van Wet Natuurbescherming: er mogen in beginsel geen activiteiten plaatsvinden die de Natura 2000-doelen voor het gebied

in gevaar brengen. Naast de natuurfunctie zijn ook recreatie, waterwinning en de zeewering belangrijke functies van Kennemerland-Zuid. Het noordelijke deel van het Natura 2000-gebied (ten noorden van Zandvoort) is tevens Nationaal Park Zuid-Kennemerland.⁴⁶

- Recreatiegebied Spaarnwoude is een groot, aaneengesloten groen recreatiegebied, van 3.000 hectare, tussen Amsterdam, Haarlem en Velsen. Het gebied is begin jaren '70 aangelegd als groene buffer tegen de opkomende verstedelijking en vormt nog steeds een groene scheg en een hooggewaardeerd uitloopgebied in het verstedelijkte gebied van de MRA. Het gebied kent verschillende recreatieve voorzieningen en een hoge landschappelijke kwaliteit. Het gebied wordt beheerd door recreatieschap

Spaarnwoude, een samenwerkingsverband tussen de Provincie Noord-Holland en de gemeenten Haarlem, Amsterdam, Velsen en Haarlemmermeer.

- Hoewel de gemeente Velsen in de basis een groene gemeente is, verschilt de hoeveelheid en kwaliteit van het groen binnen de gemeente, met name binnen het bebouwd gebied. Zo ervaren bewoners van IJmuiden-Noord, Oud-IJmuiden en Velsen-Noord een gebrek aan groen in hun leefomgeving.⁴¹
- De twee historische forten in de gemeente – Fort Benoorden en Forteiland IJmuiden – zijn onderdeel van de Stelling van Amsterdam en hebben de status van UNESCO werelderfgoed. Daarnaast kent Velsen nog vele andere

cultuurhistorische elementen, zoals de buitenplaatsen en landgoederen – o.a. Beeckestijn, Velserbeek, Waterland en Duin & Kruidberg – en de restanten van de Atlantikwall in het duingebied. Ten slotte staan er verdeeld over de kernen nog vele rijksmonumenten, waaronder Crematorium Westerveld en de Ruïne van Brederode.

- In Velsen heeft het landschap Zuid-Kennemerland de status Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Landschappen met deze aanduiding zijn door de provincie aangewezen als gebieden die vanwege hun bijzondere waarde beschermd en versterkt moet worden.⁶⁸

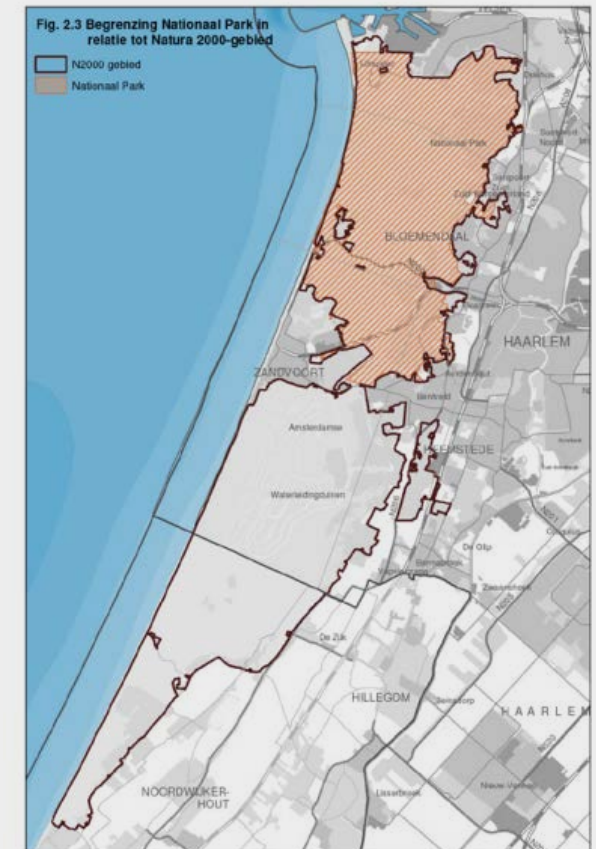
TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- Dagrecreatie en toerisme hebben hun weerslag op natuurgebieden. Door een groeiend inwoneren bezoekersaantal in de MRA neemt de recreatieve druk op de natuur in en om de gemeente Velsen in de toekomst sterk toe. Daarnaast zorgt de toenemende verstedelijking ervoor dat mensen steeds vaker kiezen voor (dag) recreatie in de nabijgelegen natuurgebieden, om daarmee de drukte van de stad te ontvluchten. In Velsen wordt deze toenemende recreatiedruk momenteel al sterk ervaren in het duingebied van Nationaal Park Zuid-Kennemerland, een populaire bestemming voor rustzoekers binnen de MRA.⁶⁶

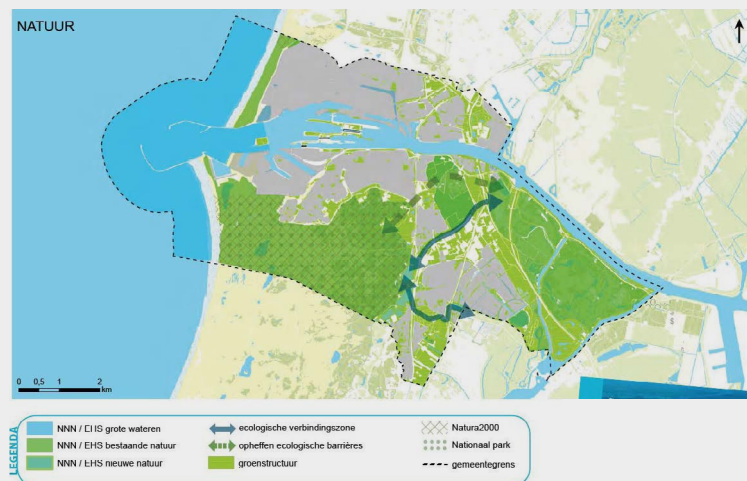
- Het recreatiegebied Spaarnwoude zet richting 2040 in op een ontwikkeling naar een duurzaam, metropolitaan landschapspark voor actieve groenbeleving, onder de naam Spaarnwoude Park.⁴²
- Voor het binnenduintrandgebied – het deel tussen IJmuiden en de provinciegrens bij Vogelenzang – is door de Provincie Noord-Holland, de MRA en de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Velsen en Zandvoort een ontwikkelingsperspectief opgesteld met als tijdshorizon 2040. De ambitie is om ruimtelijke ontwikkeling in samenhang op te pakken om zo het waardevolle landschap voor de toekomst te behouden en te versterken. Het centrale uitgangspunt daarbij is dat de (hoge) kwaliteit van het landschap leidend is voor toekomstige ontwikkelvraagstukken op het gebied van economische groei, woningbouw, recreatie en toerisme.⁴⁴
- Het Nationaal Park Zuid-Kennemerland zet in op een ontwikkeling naar een Nationaal Park Nieuwe Stijl. Hierbij zijn belangrijke aandachtspunten het versterken van de gebiedsidentiteit, het inzetten op (natuur)educatie en het bijdragen aan transitie in klimaat, energie en landbouw. Het Nationaal Park Zuid-Kennemerland richt zich specifiek op het realiseren van een ecologische en recreatieve verbinding met recreatiegebied Spaarnwoude en het versterken van de relatie met de binnenduintrand als overloopgebied voor de recreatiedruk.⁸²
- Als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet in Zuid-Kennemerland nog ruim 250 hectare als natuur ingericht worden. De Provincie Noord-Holland wil dit in 2027 gerealiseerd hebben. De provincie en betrokken partijen

pakken deze opgave op in samenhang met twee andere belangrijke opgaven voor het natuurgebied: natuurherstel en vermindering van de stikstofneerslag in het Natura 2000 gebied Kennemerland-Zuid.⁴⁵ In de binnenduintrand van de gemeente Velsen liggen een aantal percelen die als onderdeel van het NNN zijn aangewezen.

- Nederland kampt met een stikstofcrisis. In natuurgebieden worden kritische normen voor stikstofdepositie stelselmatig overschreden. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPGL) voorziet een forse opgave in het terugbrengen van de stikstofdepositie. De startnotitie NPGL geeft een aanzet tot kerndoelen en schetst de eerste ruimtelijke consequenties hiervan. De Provincie Noord-Holland werkt dit in 2022-2023 uit in een integraal provinciaal gebiedsprogramma.⁷⁵ Voor Velsen geldt dat binnen de invloedssfeer van activiteiten in de gemeente twee gevoelige Natura 2000 gebieden liggen: het duingebied Kennemerland-Zuid en het Noordhollands Duinreservaat.⁶³
- Door klimaatverandering worden er meer extreme piekbuien verwacht. Klimaatmodellen geven aan dat de gemeente Velsen een gemiddeld risico loopt op wateroverlast door hevige regenbuien. Het risico concentreert zich specifiek in IJmuiden – ten zuiden van het centrum en in het havengebied. Om het risico op wateroverlast te verkleinen is de gemeente bezig met klimaatadaptieve maatregelen in de bebouwde omgeving, te vinden in het Groenstructuurplan.^{41, 54, 67}
- Naar verwachting zorgt klimaatverandering in de toekomst voor hetere zomers en langere perioden van droogte. Dit brengt naast

Figuur 10 De begrenzing van het Nationaal Park Zuid Kennemerland en het N2000 gebied. Bron: Provincie Noord Holland, beheerplan.

Figuur 11 Natuurkaart uit het groenstructuurplan. Duidelijk te zien zijn de gewenste ecologische verbindingzones (donker) en het opheffen van ecologische barrières (gestreept). Bron: Groenstructuurplan, gemeente Velsen.

Figuur 12 Landschap- en erfgoedkaart uit het groenstructuurplan. Duidelijk te zien is de gewenste verbinding van de landgoederen. Bron: Groenstructuurplan, gemeente Velsen.

maatschappelijke gevolgen ook duidelijke gevolgen voor de natuur en het leefgebied van diersoorten met zich mee. Kwetsbare plant- en diersoorten kunnen verloren gaan door verdroging van de bodem, rivieren en beken. Ook heeft de verdroging van natuurgebieden een negatieve impact op de waterkwaliteit en neemt de kans op verzilting toe.

KANSSEN EN OPGAVEN

- Het reserveren van de gewenste extra ruimte voor natuur- en landschapsontwikkeling is een belangrijke opgave in Velsen. De ambities van de MRA, de provincies en het Nationaal Park Zuid-Kennemerland dragen bij aan de urgentie van deze opgave. In het binnenduinderandgebied en het recreatiegebied Spaarnwoude liggen voor

de gemeente Velsen kansen om bij te dragen aan dit doel.^{43, 44}

- Landschap is één van de belangrijkste opgaven binnen de verstedelijkingsstrategie van de MRA. Natuurontwikkeling draagt bij aan het behalen van de landschapopgaven. De MRA wijst de formatie van het gebied 'Groot Hollands Duin' - een samenvoeging van de Waterleidingduinen, Nationaal Park Zuid-Kennemerland en het Noord-Hollands Duinreservaat - aan als één van de zestien landschapopgaven voor de regio. Er liggen hier kansen voor areaaluitbreiding, waterberging, vernatting en een versterkte noord-zuid verbinding over het Noordzeekanaal, waarmee meerdere natuur- en klimaatdoelen tegelijk aangepakt worden. Andere landschappelijke opgaven voor de gemeente Velsen die de MRA onderscheidt zijn het verbinden van

buitenplaatsen en het versterken van de herkenbaarheid van het Oer-IJ landschap.^{76, 77}

- Het benutten en versterken van de bestaande groenstructuur in de gemeente Velsen is een belangrijke opgave. Daarbij zet de gemeente Velsen in op vier speerpunten: het versterken van de beleving van de Velsense landschappen, het borgen van een groene leefomgeving binnen stedelijk gebied, het verhogen van de ecologische waarde van de groenstructuur en het benutten van de groenstructuur bij het realiseren van een klimaatadaptieve gemeente.⁴¹ Het verwezenlijken van deze opgave vraagt aanpassingsvermogen van andere ruimtelijke ontwikkelingen. Zo is het uitgangspunt om de karakteristiek van de ondergrond leidend te laten zijn bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, evenals het versterken van historische waarden.

- Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen ziet de gemeente kansen voor het toevoegen van nieuw groen in de bebouwde omgeving, onder andere in het kader van klimaatadaptatie. Middels het hanteren van een zogenaamde 'groennorm' en het opleggen van spelregels bij nieuwbouwprojecten wordt ingezet op het vergroenen van de leefomgeving.⁴¹
- Op regionale schaal bieden zowel het initiatief Spaarnwoude Park, het Ontwikkelperspectief Binnenduintrand en de ambities voor Nationaal Park Zuid-Kennemerland als Nationaal Park Nieuwe Stijl 'meekoppelkansen' voor opgaven op het gebied van duurzaamheid, klimaat, bereikbaarheid, landbouw, biodiversiteit en de toename toerisme- en recreatiedruk.
- Er ligt een opgave in het verspreiden van de recreatiedruk in de natuurgebieden van de gemeente Velsen. Hierbij ligt er een spanningsveld tussen het behoud van natuurwaarden en rust enerzijds, en de aantrekkingskracht vanuit recreatie en economie anderzijds. Hier liggen kansen om actief beleid te voeren – wellicht vanuit citymarketing – op differentiatie tussen de verschillende natuurgebieden; Nationaal Park Zuid-Kennemerland voor rust, Spaarnwoude of het strand voor actieve recreatie. In het kader van deze opgave doet Nationaal Park Zuid-Kennemerland actief onderzoek naar bezoekersmanagement.⁶⁶
- Er liggen grote kansen om – zeker in overgangszones grenzend aan natuurgebieden – in te zetten op een gebiedsgerichte aanpak waarin natuurherstel samen met het stikstof-, klimaat-, economie- en woningbeleid wordt opgepakt.
- Om het gebruik van de auto te ontmoedigen bij het bezoeken van natuur- en recreatiegebieden liggen er kansen in het beter bereikbaar maken van OV-locaties nabij natuur. Binnen de MRA wordt deze kans vertaald in een regionale ambitie om zogenaamde buitenpoorten te ontwikkelen. Buitenpoorten zijn bestaande OV-stations waar middels inrichting en programmering een directe relatie tussen het stedelijk gebied en de natuur gemaakt kan worden.²²

4.3 VERKEER EN MOBILITEIT

ov

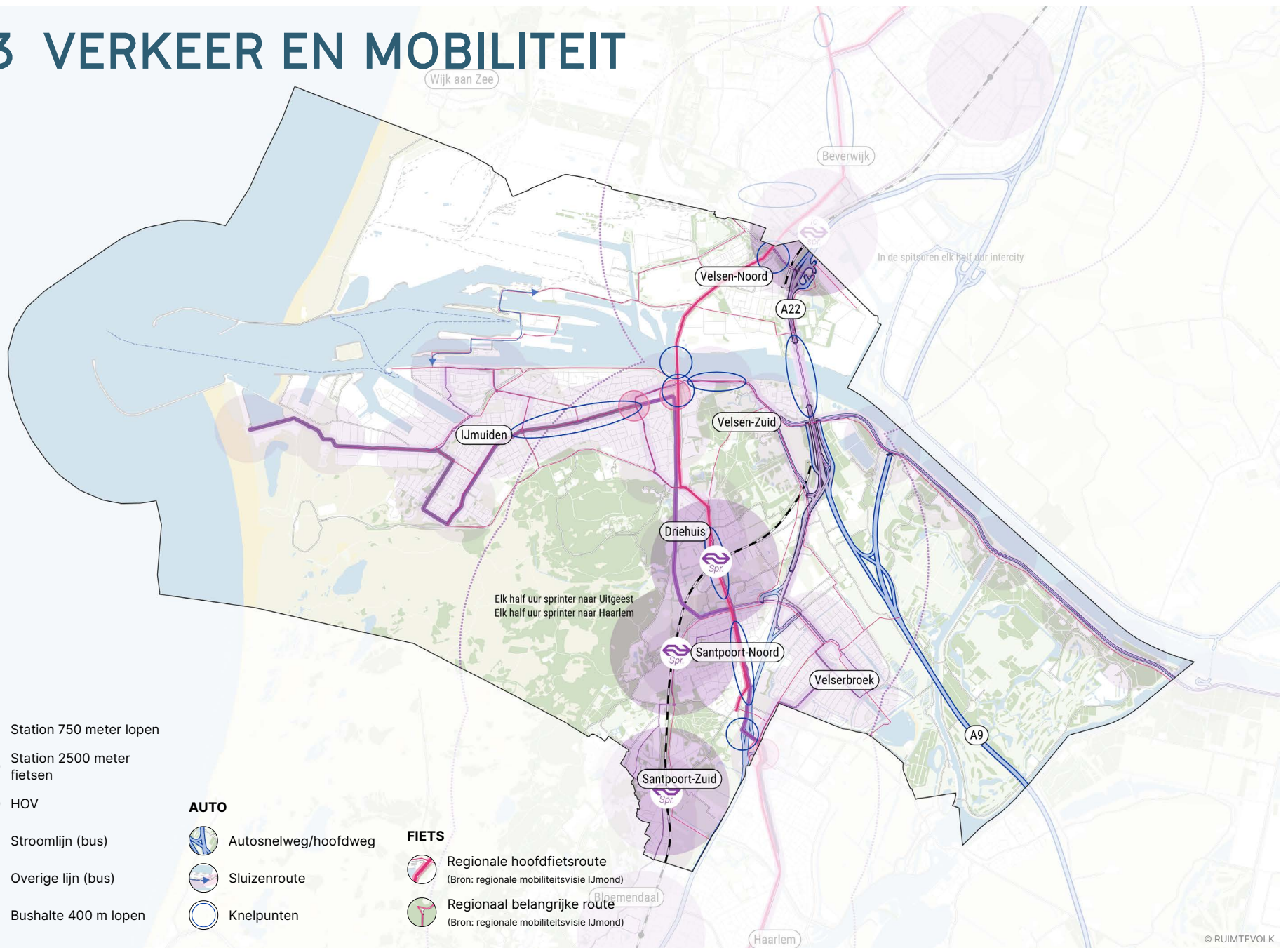
- Station 750 meter lopen
- Station 2500 meter fietsen
- HOV
- Stroomlijn (bus)
- Overige lijn (bus)
- Bushalte 400 m lopen

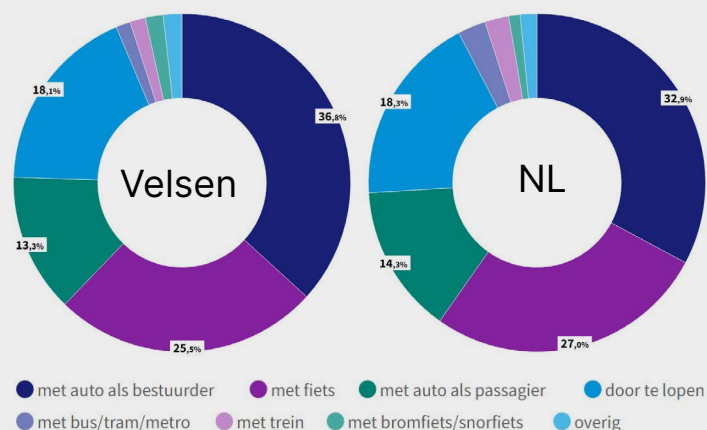
AUTO

- Autosnelweg/hoofdweg
- Sluizenroute
- Knelpunten

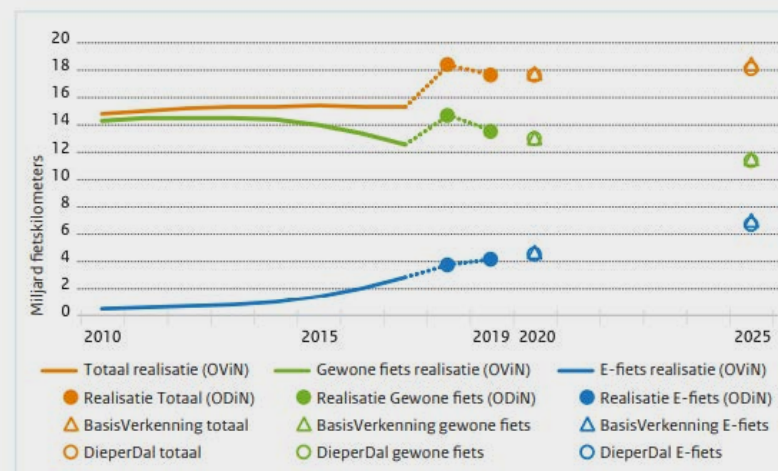
FIETS

- Regionale hoofdfietsroute
(Bron: regionale mobiliteitsvisie IJmond)
- Regionaal belangrijke route
(Bron: regionale mobiliteitsvisie IJmond)

Figuur 13 De figuur toont het aantal verplaatsingen naar type in percentages in de gemeente Velsen ten opzichte van Nederland in 2017. Gemiddeld verplaatsen de meeste inwoners van Velsen (36,8% van het totaal aantal verplaatsingen) zich met de auto. Bron: CBS OViN; KiM, 2017.

Figuur 14 Ontwikkeling van de afgelegde afstand met de fiets, waarbij onderscheid is gemaakt tussen de gewone fiets en de e-bike in Nederland. Bron: CBS OViN 2010-2017; CBS ODiN 2018-2019; KiM.

VELSEN NU

- Velsenaren verplaatsen zich gemiddeld voornamelijk met de auto en met de fiets. Van de inwoners verplaatst 50% zich met de auto (37% als bestuurder en 13% als passagier). Dit percentage ligt net iets hoger dan het Nederlandse en het Noord-Hollandse gemiddelde. Het percentage verplaatsingen met de fiets ligt met 26% net wat onder het landelijke en provinciale gemiddelde.⁴⁹
- Het Noordzeekanaal verdeelt de gemeente Velsen in een noordelijk en een zuidelijk deel. Om van de ene zijde van de gemeente naar de andere te komen zijn er diverse mogelijkheden: de Velsertunnel (onderdeel van de A22), de naastgelegen Velserspoorttunnel, de veerpont

tussen Velsen-Noord en Velsen-Zuid en de route over de sluizen.

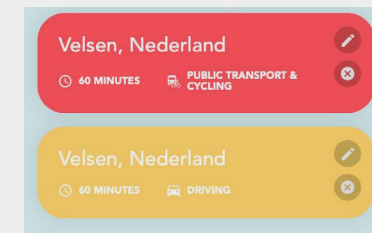
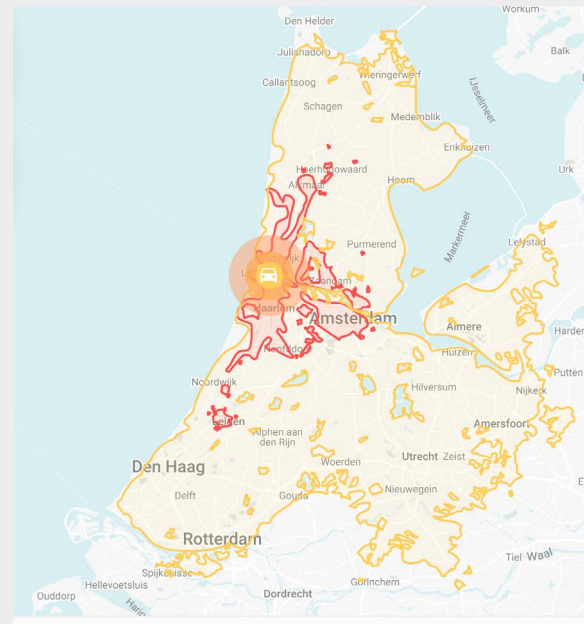
- De bereikbaarheid van de gemeente per auto wordt sterk bepaald door de A9, de A208/N208 en de Velsertunnel van de A22. Op deze wegen en nabij de tunnel is stilstaand verkeer een veel voorkomend probleem. Het gebrek aan uitwijkingsmogelijkheden versterkt deze problematiek. Ook binnen de gemeente is het mobiliteitssysteem kwetsbaar. Het gebrek aan alternatieve uitvalswegen binnen IJmuiden zorgt bij drukte, wegwerkzaamheden of ongevallen voor opstoppen elders (bijvoorbeeld op het Pontplein en rondom de Velsertunnel).
- In 2020 had in Velsen een huishouden gemiddeld 1,0 auto in bezit. Dit aantal komt overeen met het landelijk gemiddelde.⁴⁸

- De gemeente Velsen kent drie NS-stations: Driehuis, Santpoort-Noord en Santpoort-Zuid. Deze drie stations maken onderdeel uit van het Sprinter-traject tussen Amsterdam Centraal en Uitgeest-Alkmaar, ook wel bekend als de Kennemerlijn. Gemiddeld wordt elk van deze treinstations per dag gebruikt door ongeveer 1.000 reizigers. Ten noorden van het Noordzeekanaal is het dichtstbijzijnde treinstation gelegen in Beverwijk, dichtbij Velsen-Noord.
- De verschillende kernen van de gemeente worden via twee hoogwaardige buslijnen van R-Net, drie gewone buslijnen en een buurtbus met elkaar en de regio verbonden. De woonkern van Velsen-Noord is momenteel niet per buslijn aangesloten op de rest van de gemeente. Om de andere kernen van de gemeente te bereiken zijn inwoners van Velsen-Noord voornamelijk

aangewezen op het nabijgelegen station Beverwijk.

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- De verwachte groei aan inwoners en arbeidsplaatsen binnen de gemeente zal leiden tot een toename van het aantal reisbewegingen en het gebruik van de bestaande infrastructuur. Ook in regionaal verband heeft de verwachte groei van de MRA een flinke impact op de mobiliteit in de regio.¹³
- De veranderende samenstelling van de bevolking heeft impact op de mobiliteitsvraag. In grootstedelijke gebieden neemt het autobezit af, vooral onder jongeren. Steeds vaker kiezen mensen voor een mix van vervoersmiddelen (auto, openbaar vervoer en fiets) om hun bestemming te bereiken. Hierbij groeit het gebruik van deelconcepten, zoals de deelauto en deelfiets.¹³
- In samenhang met de landelijke ambitie om de CO₂-uitstoot te reduceren wordt de laatste jaren ingezet op het elektrificeren van de mobiliteit. Ook in de gemeente Velsen zijn steeds meer elektrische auto's in het straatbeeld aanwezig. Daarnaast heeft ook de regionale vervoerder Connexxion het overgrote deel van hun bussen elektrisch gemaakt. Deze omschakeling vraagt om een forse toename van het aantal oplaadmogelijkheden in de openbare ruimte.¹³
- Door de opkomst van de elektrische fiets en een toename van het aantal fietsers wordt de bestaande fietsinfrastructuur binnen en rondom Velsen steeds intensiever gebruikt. Dit geldt voor zowel praktische doeleinden

Figuur 15 De figuur toont het verschil in bereik met de auto en het ov & fiets. De gele vlek toont de plekken die binnen 60 minuten met de auto te bereiken zijn, de rode vlek de plekken die binnen 60 minuten met het ov en de fiets te bereiken zijn. Bron: *Mapitout.iamsterdam.com*, 2021.

(woon-werkverkeer) als recreatieve doeleinden. De gemeente stimuleert het fietsgebruik door in te zetten op het optimaliseren van bestaande fietsroutes. Ook wordt met de regiopartners in de MRA samengewerkt aan het realiseren van regionale doorfietsroutes. Binnen de gemeentegrenzen is de pont tussen Velsen-Noord en Velsen-Zuid over het Noordzeekanaal een cruciaal onderdeel voor de doorfietsroute.¹³

- In heel Nederland heeft de combinatie van een toename van het aantal verkeersbewegingen, de opkomst van nieuwe (stillere) voertuigen zoals e-bikes en een toename van afleiding in het verkeer de laatste jaren impact op het aantal verkeersongevallen en verkeersslachtoffers.⁶⁰ Ook de gemeente Velsen kent de afgelopen jaren een lichte stijging in het aantal

verkeersslachtoffers. Middels verkeerseducatie, handhaving en aanpassingen van de infrastructuur zet de gemeente zich in om het aantal ongevallen en slachtoffers te verminderen.¹³

KANSEN EN OPGAVEN

- Vanuit het programma 'IJmond Bereikbaar' werkt de gemeente Velsen samen met Beverwijk, Heemskerk en de Omgevingsdienst IJmond om de komende jaren de regio bereikbaar en leefbaar te houden. Het samenwerkingsverband coördineert, ondersteunt en initieert allerlei maatregelen op het gebied van duurzame en slimme mobiliteit. Via diverse samenwerkingen probeert de gemeente Velsen haar inwoners,

bezoekers en bedrijven te stimuleren om duurzame vervoerskeuzes te maken.^{13, 47}

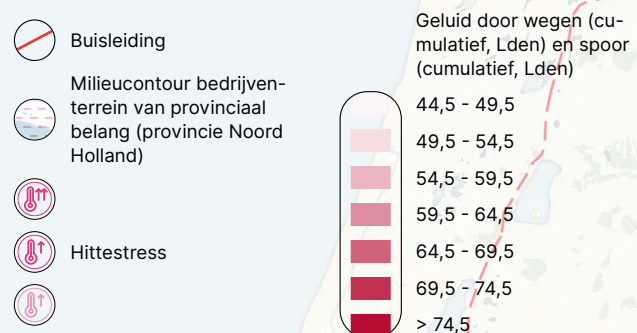
- Om de uitstoot van verkeer te verminderen ligt er in Velsen een opgave in het veranderen en verschonen van de mobiliteit. Hiervoor liggen kansen in het verbeteren van de OV- en fietsinfrastructuur, het aanbieden van deelconcepten, het stimuleren van elektrisch rijden en fietsen, het vergroten van het aanbod laadmogelijkheden, het faciliteren van vervoer voor de 'first and last mile' en het verder elektrificeren van het busvervoer en de pontverbinding.
- De gemeentelijke woningbouwopgave kent een duidelijke relatie met mobiliteit. Het ontwikkelen van meer woningen vergt ruimte voor meer verkeersbewegingen en parkeergelegenheid. Vooral in verstedelijkte gebieden, zoals het centrum

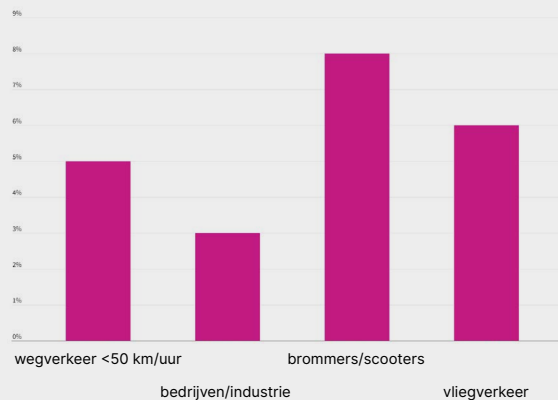
van IJmuiden, kan deze eis een knelpunt vormen bij toekomstige woningbouwontwikkelingen. In het vernieuwde parkeerbeleid van de gemeente Velsen worden daarom lagere parkeernormen gehanteerd voor woningen in centrumgebieden.

- Het bestaande OV-netwerk van de MRA is momenteel niet bestand tegen de verwachte groei van het aantal inwoners, arbeidsplaatsen en toeristen in de komende decennia. Om tegemoet te komen aan de groeiende vervoersvraag is een schaa sprong vereist.⁷⁰ Dit vraagt om forse investeringen. De ambitie van de gemeente Velsen is om binnen de MRA de verbindingen met Amsterdam en Haarlem te behouden en te verbeteren via extra HOV-buslijnen en een verhoogde frequentie.^{13, 69}

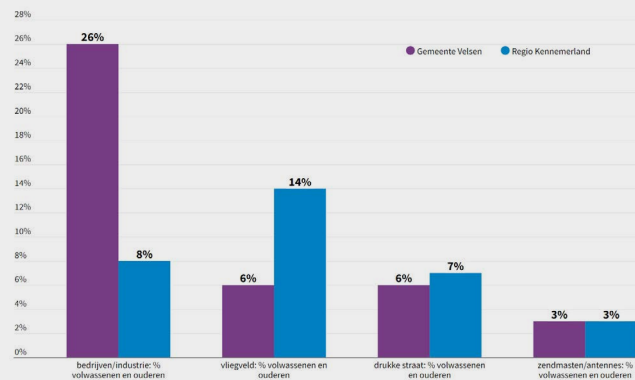
- Van 2016 tot 2022 bouwde Rijkswaterstaat aan de Zeesluis IJmuiden. Gedurende de bouwperiode werd de sluisroute tussen IJmuiden en Velsen-Noord afgesloten voor doorgaand verkeer. Sinds 2021 is de route weer opengesteld voor langzaam verkeer. Naar verwachting zal de sluisroute vanaf de tweede helft van 2022 ook weer toegankelijk zijn voor gemotoriseerd verkeer.
- De strategische ligging van Velsen aan het Noordzeekanaal biedt kansen voor een alternatieve vorm van vervoer: over het water. De gemeente staat ervoor open om in samenwerking met ondernemers initiatieven voor goederenvervoer over het Noordzeekanaal te verkennen.¹³ Een belangrijke vereiste voor het benutten van de binnenvaart is de beschikbaarheid van voldoende kade-terrein.

4.4 MILIEU EN GEZONDHEID

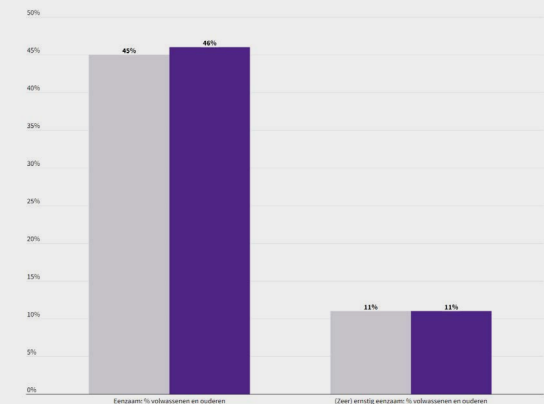

Figuur 17 De grafiek toont het percentage volwassenen in de gemeente Velsen dat ernstige geluidshinder ervaart van verschillende bronnen van geluidsoverlast in 2020. *Bron: Gezondheidsmonitor GGD Kennemerland, 2020.*

Figuur 16 De grafiek toont het percentage van de inwoners van Velsen en de regio Kennemerland van 18 jaar en ouder dat bezorgd is over de invloed van de omgeving op hun gezondheid. Opvallend is dat maar liefst 26% van de volwassen Velsenaren bezorgd is over hun gezondheid door bedrijven en industrie. *Bron: Gezondheidsmonitor GGD Kennemerland, 2020*

Figuur 18 De grafiek toont het percentage van de bevolking van 18 jaar en ouder dat kampt met eenzaamheid of met ernstige eenzaamheid in Velsen ten opzichte van de regio Kennemerland in 2020. *Bron: Gezondheidsmonitor GGD Kennemerland, 2020*

VELSEN NU

- Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat landelijk 6% van de ziektelast wordt bepaald door een ongezond milieu. In gebieden met veel industrie, veel (vracht)verkeer en veel infrastructuur ligt dit percentage nog hoger. Gezien de grote aanwezigheid van industrie en verkeer in Velsen is ook in deze gemeente een hoger percentage te verwachten.³⁸
- De aanwezigheid van zware industrie, wegverkeer en scheepvaart in de IJmond-regio heeft een sterke impact op de luchtkwaliteit in Velsen. Vooral in de directe omgeving van de hoogovens van staalproducent Tata Steel komen vaak (te) hoge concentraties fijnstof (PM10) voor. In de woonkernen Velsen-Noord en IJmuiden was in 2020 de gemiddelde

jaarconcentratie fijnstof ongeveer $19 \mu\text{g}/\text{m}^3$.²⁸ Dit jaargemiddelde is hoger dan de geadviseerde norm vanuit de World Health Organisation van $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

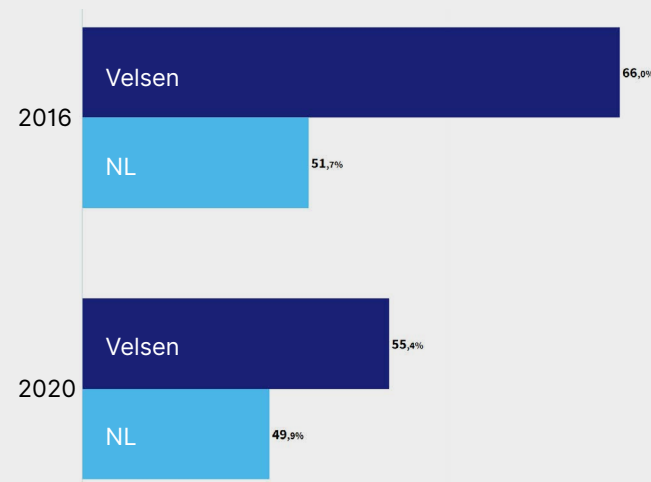
- Ook leidt de nabijheid van industrie en bedrijvigheid in sommige gevallen tot geuroverlast. Van de inwoners van de gemeente Velsen ervaart 18% wel eens matige tot ernstige geurhinder van de nabijgelegen bedrijven en/of industrie. De ervaren geuroverlast verschilt binnen de gemeente: in IJmuiden en Velsen-Noord is het percentage 26%, in de overige kernen slechts 8%. In beide gevallen ligt het percentage hoger dan het gemiddelde van 7% voor de regio Kennemerland.²⁵
- De nabijheid van bedrijven, industrie, de haven en de aanwezigheid van vliegverkeer zijn

factoren die omgevingslawaai veroorzaken. Inwoners kunnen hiervan (ernstige) geluidshinder of zelfs slaapverstoring ervaren. In 2016 ervoeren binnen de gemeente Velsen zo'n 8.600 inwoners geluidshinder, waarvan circa 3.750 in ernstige mate.⁸¹

- Het wonen in de buurt van industrie en bedrijvigheid zorgt bij bewoners van Velsen soms voor zorgen over gezondheid. Zo'n 26% van de volwassenen geeft aan wel eens bezorgd te zijn over de eigen gezondheid vanwege de nabijheid van industrie en bedrijven.¹⁵
- Gebouwen, huizen, wegen en stenen houden veel warmte vast; hierdoor krijgen verstedelijkte gebieden steeds meer te maken met het stedelijk hitte-eiland effect. Zo ook Velsen. Binnen de MRA is het effect in de gemeente echter

nog relatief laag. Het effect is het duidelijkst aanwezig op de bedrijven- en industrieterreinen met veel verharding. Binnen woongebieden zijn de binnenstad van IJmuiden en delen van Velsen-Noord zones waar het stedelijk hitte-eiland effect kan leiden tot gemiddelde temperatuurverschillen van 1,4 tot 2 graden. Dit kan zorgen voor verhoogde gezondheidsrisico's zoals hittestress.^{18, 41}

- Binnen het sociaal domein draagt de gemeente verantwoordelijkheid in zorg en ondersteuning van haar inwoners. In 2020 ontving 26% van de huishoudens in de gemeente Velsen in meer of mindere mate zorg en/of ondersteuning.⁵⁵ Een groot deel hiervan ontvangt ondersteuning binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). Tussen de verschillende buurten van de gemeente verschilt het aantal huishoudens dat gebruikt maakt van deze WMO voorziening. In de Bastionbuurt in Velsbroek en de IJmuidense buurten Oud-IJmuiden, de Saturnusbuurt en de Rivierenbuurt ligt het aantal huishoudens met WMO ondersteuning het hoogst.⁵⁶
- Binnen de gemeente komt eenzaamheid voor bij 46% van de inwoners ouder dan 18 jaar, en 11% kampt met ernstige eenzaamheid. Deze aantallen liggen net iets onder het landelijk gemiddelde. De mate van eenzaamheid verschilt per kern: in Velsen-Zuid en Driehuis is het 'eenzaamheidspercentage' met 39% een stuk lager vergeleken met 53% in Velsen-Noord.²³
- Leefbaarheid is de mate waarin de leefomgeving aansluit bij de voorwaarden en behoeften van inwoners. Uit de leefbaarometer (2020) blijkt dat de gemeente Velsen in haar geheel goed scoort op leefbaarheid. Vooral het aspect 'fysieke

Figuur 19 De grafiek toont het percentage volwassenen dat voldoet aan de beweegrichtlijn in Velsen ten opzichte van het landelijk percentage voor de jaren 2016 en 2020. De beweegrichtlijn houdt in dat volwassenen en ouderen minstens 150 minuten per week aan matig intensieve inspanning doen, verspreid over diverse dagen. Ook doen ze minstens tweemaal per week aan spier- en botversterkende activiteiten. In beide jaren lag het Velsense gemiddelde boven het landelijk gemiddelde. Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen, 2016 - 2020

leefomgeving' wordt in de gemeente hoog beoordeeld ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde. Tussen de verschillende kernen is wel verschil zichtbaar: Santpoort-Noord, Santpoort-Zuid, Velsen-Zuid en Driehuis scoren uitstekend op het aspect leefbaarheid, Velsen-Noord valt binnen de categorie 'zwak'.²⁴

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- Hoewel de aanwezigheid van staalproducent Tata Steel in IJmuiden regionaal gewaardeerd wordt vanwege de economische groei die het de IJmond-regio brengt, veroorzaakt het bedrijf ook overlast en nadelige gezondheidseffecten in de omgeving. In toenemende mate maken omwonenden zich zorgen over de gezondheid en leefbaarheid van hun directe omgeving. Dit

brengt Tata Steel in een gevoelige positie. In samenwerking met de Provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk en Heemskerk heeft gemeente Velsen het programma Tata Steel 2020 - 2050 opgesteld. In dit programma wordt beschreven hoe de partijen samen willen werken aan het verminderen van de nadelige effecten op de gezondheid en de leefomgeving. In het programma worden bestaande en nieuwe maatregelen voor Tata Steel uiteengezet.²⁷

- Vanuit haar duurzaamheidsambities heeft Tata Steel plannen om de overstap van de twee traditionele hoogovens naar schone DRI fabrieken te maken, die kunnen draaien op waterstof. Deze grootse overstap van het gebruik van de twee hoogovens naar DRI-technologie kent een verwachte overgangsperiode van vijf tot tien jaar. De productie vanuit beide hoogovens wordt

geleidelijk afgebouwd nadat de DRI-fabriek opgeleverd is.⁶⁴ Het is niet uit te sluiten dat dit leidt tot een tijdelijke toename van de milieuhinder in deze overgangsfase, wanneer zowel de DRI-fabriek als de traditionele hoogovens gelijktijdig produceren.

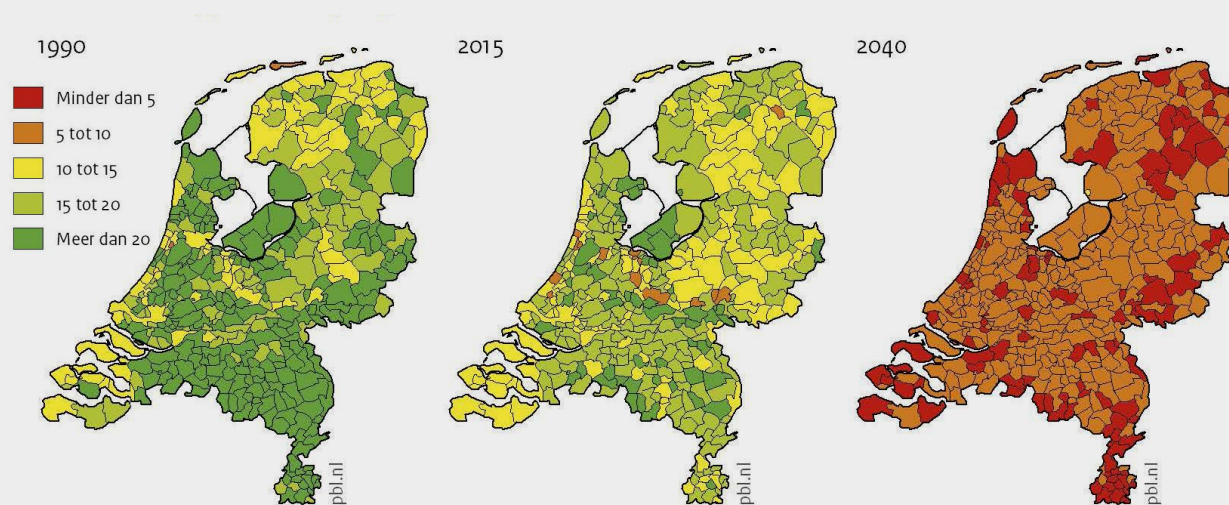
- De gemeenten uit de IJmond regio streven samen naar een verbetering van de luchtkwaliteit. Middels verschillende programma's wordt in nationaal, provinciaal en regionaal verband toegewerkt naar het doel om in 2030 te voldoen aan de WHO-advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof.⁴⁷ De gemeente Velsen is aangesloten bij het nationale Schone Lucht Akkoord en heeft als regionale uitwerking hiervan in 2021 het Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit vastgesteld.⁴⁰ De afgelopen jaren is er op diverse vlakken al gewerkt aan het verbeteren van de

luchtkwaliteit: zo wordt er steeds meer ingezet op het faciliteren van alternatieven voor de auto, wordt de scheepvaart middels walstroomvoorzieningen minder afhankelijk van dieselmotoren en wordt middels monitoring toezicht gehouden op het voorkomen van stofemissies.⁴⁷

- Extremere weersomstandigheden door klimaatverandering kunnen nieuwe gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Zo kan in sterk verstedelijkte gebieden hittestress een impact hebben op het welzijn de bevolking. Het verminderen van verhard oppervlak en vergroening zijn kansen om verkoeling in de openbare ruimte te faciliteren.

KANSEN EN OPGAVEN

- Aangezien delen van de gemeente Velsen een hoge milieudruk kennen, is het van belang de milieuhinder in de gemeente goed te monitoren.³⁸ Een (langdurige) blootstelling aan geluid, geur of trillingen heeft een negatieve impact op het woon- en leefgenot van bewoners en kan gezondheidsproblemen veroorzaken. Een toename van zowel bedrijvigheid als verkeer kan mogelijke overlast door geluid, geur of trillingen versterken.
- In de IJmond-regio staan gezondheidsambities soms recht tegenover economische ambities. Vanuit economisch perspectief bestaat de wens voor een groeiende maakindustrie en havenindustrie. Een toename aan industriële activiteiten betekent meer productie en daarmee ook meer

Figuur 20 De figuur toont de ontwikkeling en prognose van de 'oldest old support ratio': de verhouding tussen het aantal 85-plussers en het aantal 50-74 jarigen. De OOSR geeft aan hoeveel mensen potentieel in staat zijn informele zorg te bieden aan één 85-plusser. Door de vergrijzing raakt deze verhouding in de toekomst uit balans en zijn er minder mantelzorgers beschikbaar om informele zorg te bieden. Bron: CBS en PBL, 2018

vrachtverkeersbewegingen en scheepvaart, en heeft daarmee impact op de milieukwaliteit in de regio. Het is noodzakelijk dat dergelijke ambities voor de fysieke leefomgeving zorgvuldig afgewogen worden tegenover de ambities voor het instandhouden en verbeteren van de leefkwaliteit en gezondheid. In het kader van de Omgevingswet krijgen gemeenten meer bestuurlijke verantwoordelijkheid om zelf de verschillende belangen af te wegen.⁴⁷

- Binnen de gemeentegrenzen is een verschil in de gemiddelde gezondheid van inwoners zichtbaar tussen IJmuiden en Velsen-Noord enerzijds en Santpoort, Velserbroek, Driehuis en Velsen-Zuid anderzijds. Uit gezondheidsmonitoring van de GGD Kennemerland blijken IJmuiden en Velsen-Noord namelijk slechter te scoren op verschillende gezondheidsaspecten dan de

andere kernen van Velsen. Er ligt een gemeentelijke opgave om de gezondheid van bewoners van IJmuiden en Velsen-Noord te verbeteren, en hiermee de verschillen tussen de kernen te verkleinen.⁵⁰

- De gemeente Velsen wenst zich actief in te zetten op het bevorderen van de 'positieve gezondheid' van haar inwoners. Positieve gezondheid richt zich op het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Vanuit deze ambitie wenst de gemeente Velsen de zelfredzaamheid van haar inwoners te vergroten door te zorgen voor een schone en veilige leefomgeving.⁵⁰

Figuur 21 De kaart toont hoe goed Nederlandse gemeenten scoren op het hebben van een beweegvriendelijke omgeving. De indicator beweegvriendelijke omgeving wordt bepaald door een samenstelling van aanwezigheid van sportaccommodaties, sport- en speelplekken, beweegruimtes, wandel- en fietsroutes, de nabijheid van buitengebied en de nabijheid van voorzieningen. De donkergroene kleur op de kaart toont aan dat Velsen een zeer beweegvriendelijke omgeving heeft. Bron: Mulier Instituut, 2020

4.5 DUURZAAMHEID EN KLIMAAT

ENERGIELABELS

- A of hoger (geregistreerd)
- D of lager (geregistreerd)

RES 1.0:

- Zoekgebieden zon en wind
- Zoekgebieden zon op parkeerplaatsen (via RES Actueel)

WIND

- Bestaande windturbines

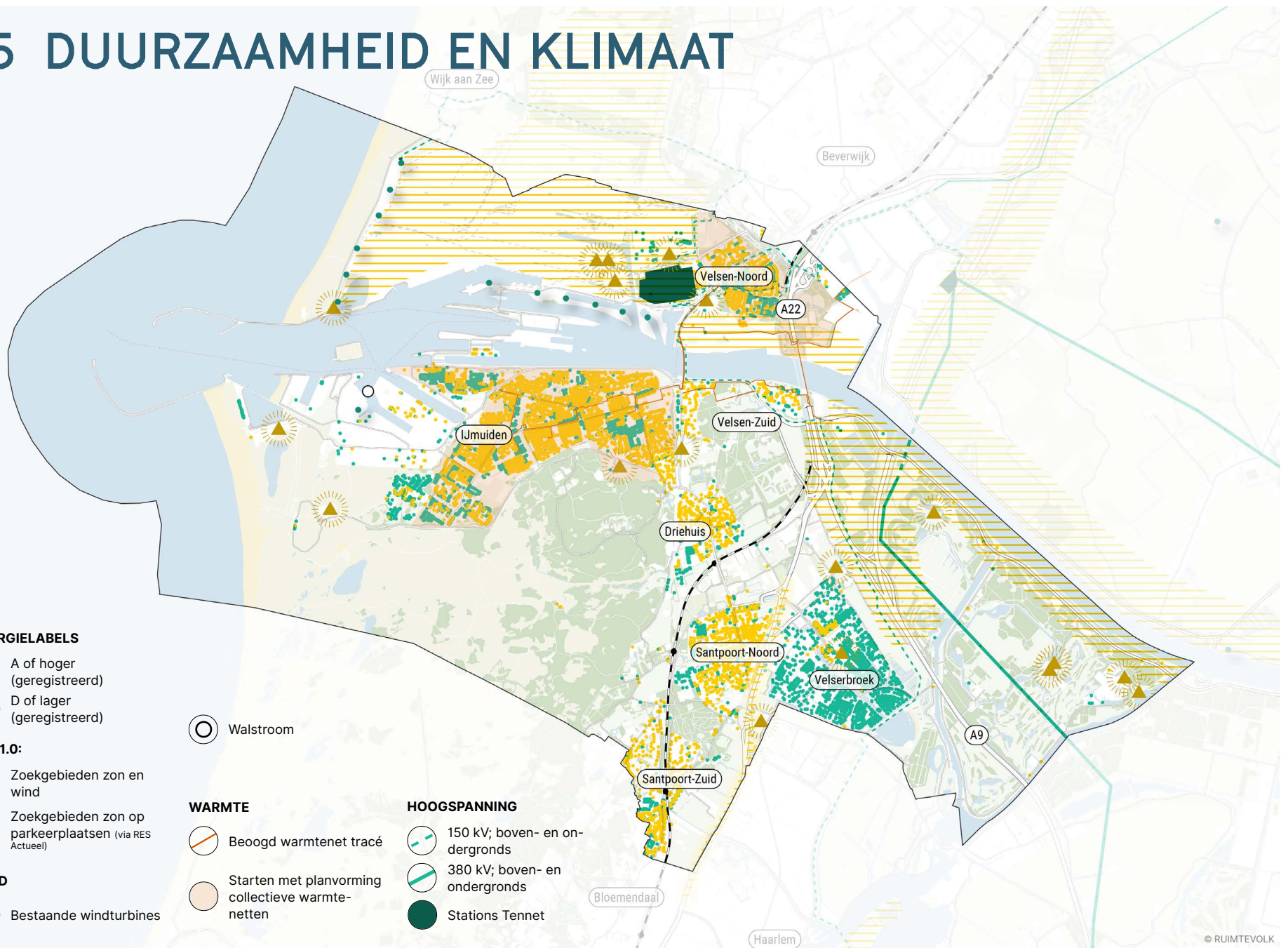
- Walstroom

WARMTE

- Beoogd warmtenet tracé
- Starten met planvorming collectieve warmtenetten

HOOGSPANNING

- 150 kV; boven- en ondergronds
- 380 kV; boven- en ondergronds
- Stations Tennet

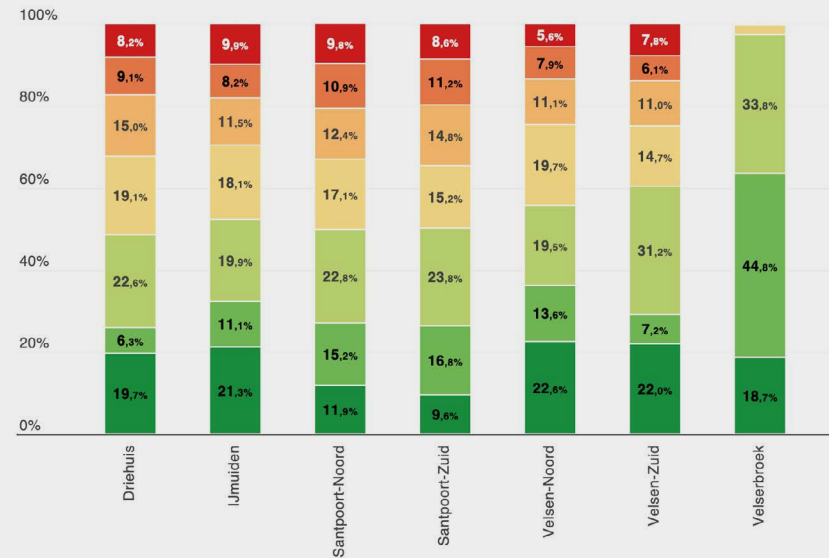

Regionale Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Zuid

Deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	296,6	566 ha
Zon boven parkeerplaatsen	26,4	18 ha
Zon op geluidschermen e.d.	5,5	8 ha
Zon	0	-
Wind	0	-
Zon + wind	29,1-35,6	23-28 ha + 4-8 tur.
Totaal potentiële opwekking (GWh)	396-440	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	0,40-0,44	
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	0,16	

Figuur 23 De grafiek toont de doelen voor duurzame energieopwekking van deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland. De regio zet voornamelijk in op grootschalig zon-op-dak.
Bron: RES 1.0 Noord-Holland Zuid, 2021.

Figuur 22 De grafiek toont de energielabels per kern. Santpoort en Driehuis lopen hierin iets achter op andere kernen van de gemeente. Bron: RVO via Velsen in Cijfers, 2021.

VELSEN NU

- De gemeente Velsen kent mede door de sterke clustering van industrieën rondom het Noord-zeekanaal een relatief hoge CO₂-uitstoot. De gemeente heeft de hoogste CO₂-uitstoot per vierkante meter van Nederland (198 kg per m²). Het precieze aandeel van de gehele industriële sector is hierbij onbekend. Echter, het is wel bekend dat Tata Steel één van de grootste CO₂-uitstoters van Nederland is; de staalproducent is met een jaarlijkse uitstoot van 12,6 Mton CO₂ verantwoordelijk voor 8% van de gehele nationale CO₂-uitstoot.^{8, 17, 64, 79}
- Er wordt veel energie gebruikt in Velsen. Vanzelfsprekend zijn de grootste gebruikers de bedrijven die in de gemeente gevestigd zijn. Zo gebruiken de bedrijven in het NZKG jaarlijks

ongeveer 4 TWh elektriciteit en 20 TWh aardgas. Dit zijn forse aantallen; het energieverbruik van de gebouwde omgeving en verkeer/vervoer zijn vele malen kleiner en het aandeel van de landbouw is bijna verwaarloosbaar.^{3, 79}

- In de gemeente Velsen heeft 62% van de woningvoorraad een geldig energielabel, en van deze woningen heeft 19% label A of hoger. 40% van de woningen heeft energielabel D of lager.⁵²
- Volgens het CBS heeft 10% van alle geschikte woningen in Velsen geregistreerde zonnepanelen op het dak. Dat is lager dan het landelijk gemiddelde (16%).⁵³ Uit een gedetailleerde lokale monitoring blijkt dat er in de gemeente Velsen momenteel 81.139 zonnepanelen op daken liggen. Hiervan is de gemiddelde jaarlijkse energieopbrengst 0,021 TWh. In potentie kan dit

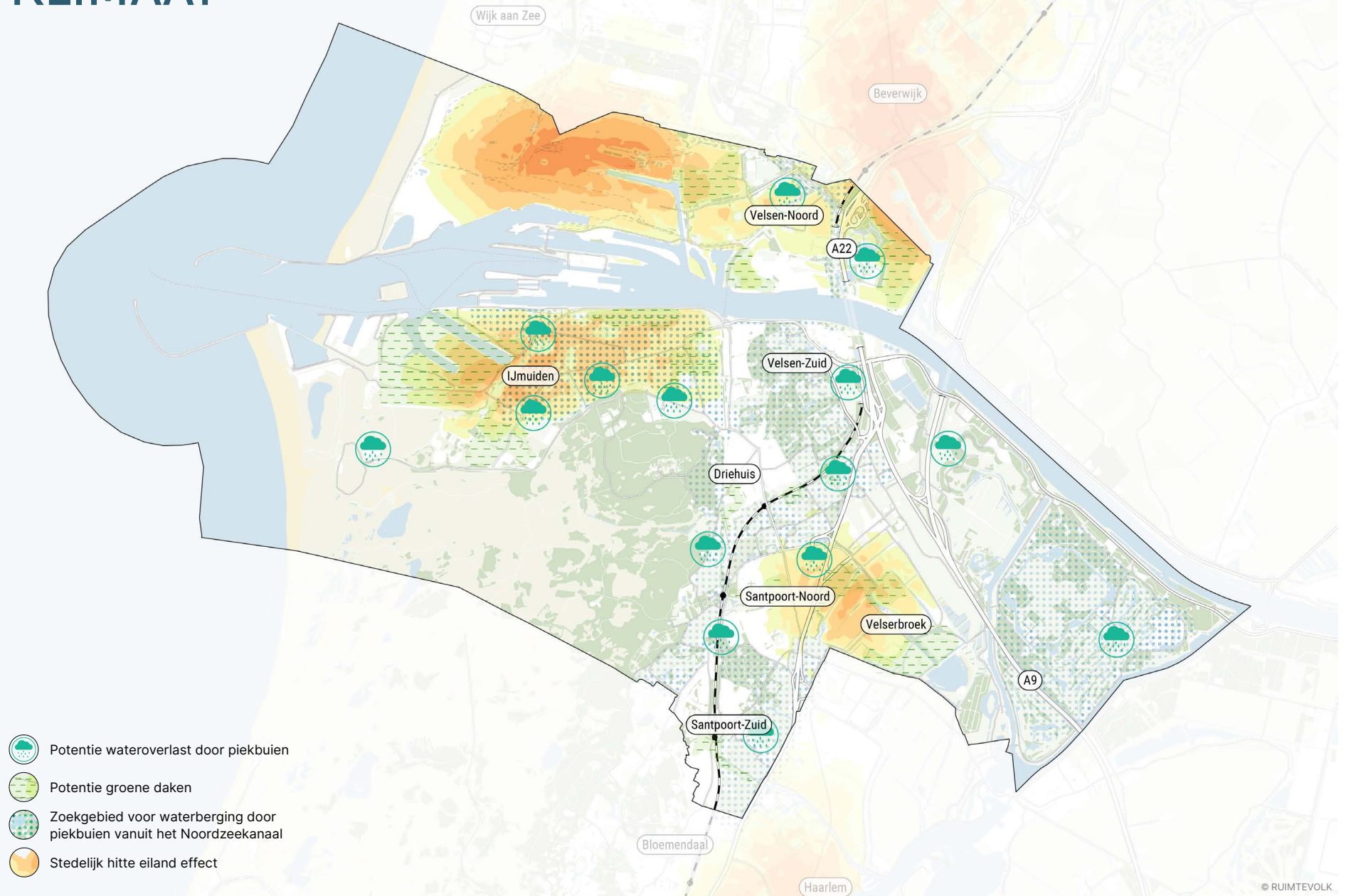
aandeel nog vertienvoudigd worden; de totale energiepotentie voor zonne-energie op daken is 0,208 TWh.⁷⁸

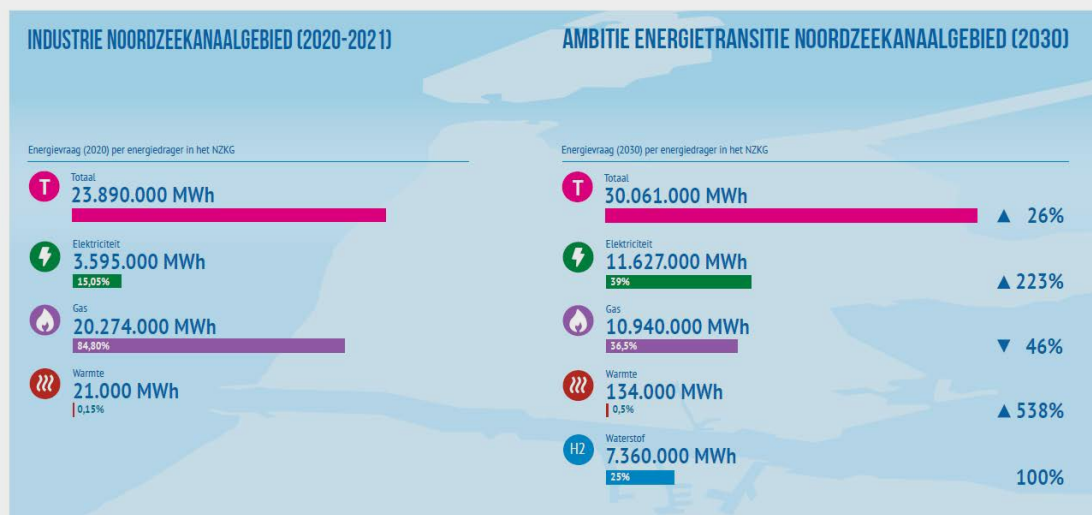
- Op dit moment staan er 12 operationele windmolens in de gemeente Velsen. Samen wekken deze windmolens jaarlijks ongeveer 0,123 TWh groene stroom op, wat gelijk staat aan het stroomverbruik van ongeveer 40.000 huishoudens.⁸⁰

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- Conform de afspraken in de Regionale Energie Strategie 1.0 Noord-Holland Zuid (RES 1.0 NHZ) wil de regio 2,7 TWh hernieuwbare energie opwekken tot 2030. De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland heeft daarbij een aanbod

KLIMAAT

Figuur 24 De grafiek toont het huidige en verwachte energieverbruik van de industrie in het NZKG. De industrie wil haar gasafhankelijkheid in de toekomst aanzienlijk afbouwen en dit opvangen via elektrificering en het gebruik van waterstof. Bron: CES 1.0 NZKG, 2021.

gedaan van 0,56 TWh. Daarvan wordt – inclusief de reeds vergunde projecten – al 0,16 TWh opgewekt. Hier moet dus nog 0,40 TWh bijkomen middels de zoekgebieden in deze regio.⁴

- De gemeente Velsen streeft in haar CO₂-reductieplan naar 49% minder CO₂-uitstoot in 2030 t.o.v. 1990. Daarnaast wil de gemeente op termijn ook klimaatneutraal zijn, passend binnen de doelen van het Rijk en de provincie. Binnen deze duurzaamheidsambities spelen de gevestigde bedrijven een grote rol. Sterker nog, de gemeente Velsen is voor haar ambities en doelen voor een aanzienlijk deel afhankelijk van de inzet van het bedrijfsleven. De bedrijven in het NZKG hebben in het Regioplan NZKG en de Cluster Energie Strategie (CES) samen de ambitie gesteld om hun CO₂-uitstoot in 2030 gehalveerd te hebben en in 2050 naar nul te brengen. Om

dit doel te bereiken zullen industriële bedrijven de komende 30 jaar steeds meer elektriciteit en waterstof als energiebron gaan gebruiken, en zal het gebruik van aardgas geleidelijk naar nul worden gebracht. Belangrijke spelers in deze realisatie zijn o.a. Tata Steel en Vattenfall, gezien hun aanzienlijke huidige uitstoot.^{6, 7, 19, 35}

- In 2021 is in Velsen een Lokaal Klimaat Akkoord gelanceerd om de CO₂-besparing extra te versnellen. Dit initiatief behelst geen regels of verplichtingen, maar verbindt inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties binnen de gemeente die zelf bezig zijn met verduurzaming. Via dit platform worden verduurzamingsprojecten met elkaar gedeeld en wordt de tussenstand bijgehouden via een CO₂ monitor. Dit draagt ook bij aan de bewustwording rondom het thema.¹⁶

- De gemeente Velsen werkt samen met de Omgevingsdienst IJmond en partner GreenBiz IJmond aan een roadmap voor de verduurzaming van de (kleine) bedrijventerreinen in de IJmond. Hierin streeft de gemeente Velsen naar 50% CO₂-reductie in 2030, en CO₂-neutraliteit in 2050.
- In de Transitievisie Warmte (TVW) streeft de gemeente Velsen naar een volledig aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050. Om dit te bereiken moeten er drie grote stappen gezet worden: (1) verduurzamen bestaande woningvoorraad (isoleren), (2) warmte alternatieven ontwikkelen – zoals warmtenetten met gebruik van reeds beschikbare (rest) warmtebronnen en (3) inwoners goed voorlichten over welke stappen zij zelf kunnen nemen voor verduurzaming. Er wordt ingezet op een wijkgerichte aanpak: in

IJmuiden en Velsen-Noord worden kansrijke wijken aangewezen voor de realisatie van een collectief warmtenet. Deze wijken zijn o.a. uitgekozen vanwege het hoge corporatiebezit, het relatief hoge draagvlak onder bewoners en de nabijheid van een bestaand warmtenet en een warmtebron.⁶

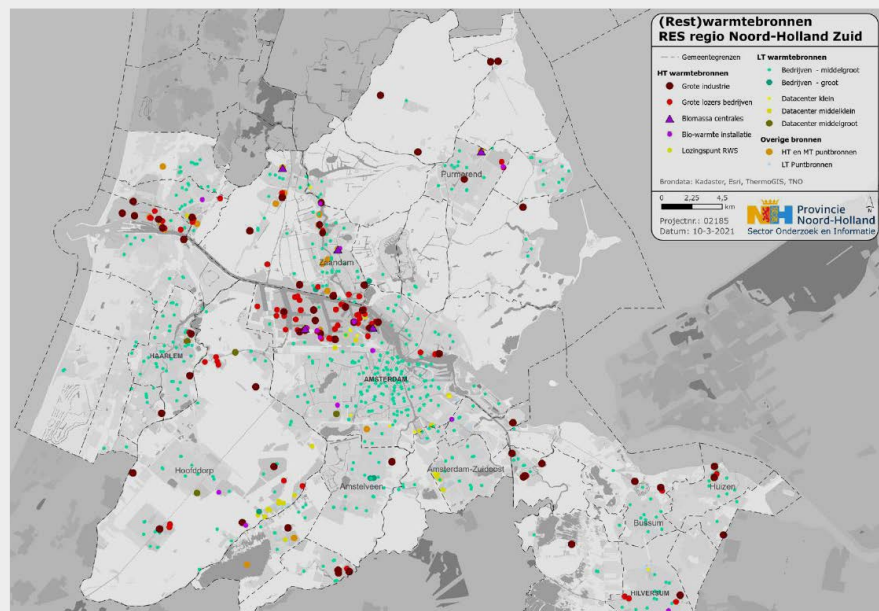
- De gemeente Velsen heeft als doel gesteld om zoveel mogelijk initiatieven te stimuleren die circulair denken en hergebruik van materialen bevorderen. Afval scheiden is een belangrijke pijler binnen dit thema, en via het project 'Meer Waarde uit Afval' is de ambitie gesteld om aan de landelijke norm van minimaal 75% huishoudelijke afvalscheiding te voldoen.³⁴
- In het programma 'Nederland Circulair in 2050' streeft het Rijk naar een volledig circulaire

economie in 2050. Naast het afval scheiden wil de gemeente Velsen ook aan dit doel bijdragen door haar collectieve inkoopkracht in te zetten: in 2025 wil de gemeente voor 50% circulair inkopen.³⁶

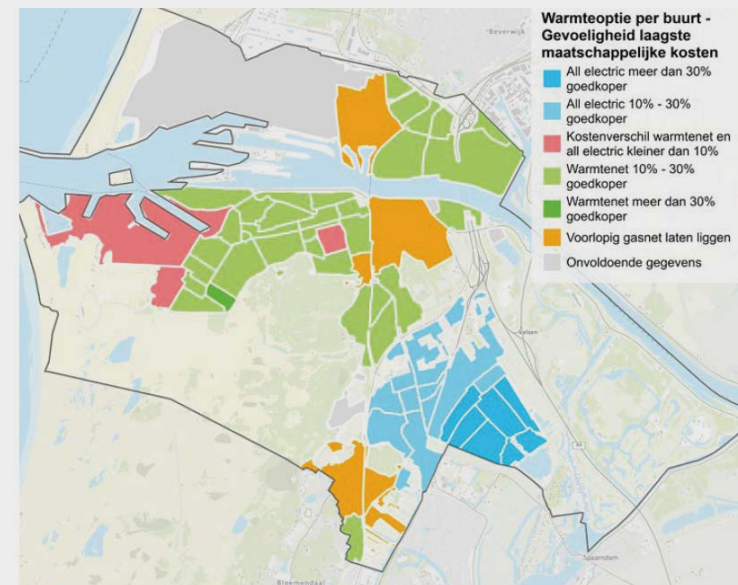
- Vanwege een wetsvoorstel van de Europese Commissie moeten container- en cruiseschepen voor 2030 in Europese havens aan walstroom kunnen aansluiten, wat het gebruik van dieselgeneratoren overbodig maakt. Dit komt de lokale schadelijke uitstoot en geluidsoverlast ten goede. De gemeente Velsen heeft het realiseren van walstroom op de agenda staan en al ruimte gereserveerd voor het inrichten van een transformatorstation.^{57, 58}
- De ambities van het Rijk op het gebied van windenergie en waterstof hebben gevolgen

voor Velsen, wat een spanningsveld veroorzaakt tussen nationale en lokale belangen. Het huidige kabinet verdubbelt de reeds grote inzet op offshore wind, en de gemeente fungeert als aanlandingspunt voor de groene stroom van de Noordzee. Om dit te faciliteren legt netbeheerder TenneT extra kabelverbindingen aan die Velsen-Noord zullen doorkruisen. Daarnaast moet de nationale waterstof *backbone* ook worden ingepast in de gemeente, en aangesloten worden op het NZKG.

- Naast de nationale druk speelt er ook nog provinciale druk. Vanuit de omgevingsvisie NH2050 wordt het NZKG aangewezen als belangrijk en kansrijk gebied waar op strategische locaties ruimte wordt gereserveerd voor opslag en verwerking van reststromen (ten behoeve van de circulaire economie). Echter, in het Regioplan

Figuur 25 Deze figuur toont de (rest)warmtebronnen in de regio Noord-Holland Zuid. In de gemeente Velsen zijn met name hoge temperatuurbronnen te vinden uit de grote industrie. Bron: RES Noord-Holland Zuid, 2021.

Figuur 26 Deze kaart toont de warmteopties op basis van de laagste maatschappelijke kosten. Bron: Transitievisie Warmte, gemeente Velsen.

van het NZKG wordt benoemd dat voldoende ruimte hiervoor randvoorwaardelijk is. Er zal grofweg een verdubbeling aan ruimte nodig zijn voor de circulaire economie (van 80 ha naar 160-180 ha) en deze ruimte is – ook gezien alle andere opgaven en ambities – erg schaars. Mocht deze ruimte niet gevonden kunnen worden binnen het NZKG, dan geeft de MRA aan dat andere bedrijventerreinen in de regio – o.a. Purmerend en Flevoland – in aanmerking komen om de benodigde ruimte te leveren.^{7, 65, 77}

KANSEN EN OPGAVEN

- In de RES 1.0 NHZ zijn er een aantal zoekgebieden vastgesteld waar kansen liggen voor grootschalige opwek van hernieuwbare energie. Binnen de gemeentegrenzen van Velsen zijn dit het terrein van Tata Steel, het gebied rondom

het Noordzeekanaal en rondom de verbindingswegen A9, A22 en N208. Daarnaast liggen er volgens het college en de gemeenteraad kansen in het Recreatielandschap Spaarnwoude.^{4, 5}

- Op het gebied van de warmtetransitie laat de Regionale Structuur Warmte (RSW) een relatief hoge potentie zien in aquathermie als potentiële warmtebron voor de gemeente Velsen. Dit wordt als onderdeel van het Warmtenet IJmond onderzocht, ook in relatie tot het huidige stikstofdossier. Daarnaast kent de gemeente een sterke clustering van hoge temperatuur warmtebronnen in de vorm van grote industrieën; dit is een kans voor de benutting van restwarmte. Koelpakhuizen en de rioolwaterzuivering bieden hiervoor kansen.^{2, 4}
- De beoogde startwijken voor het uitleggen van collectieve warmtenetten bieden volgens

de TVW lokale koppelkansen met geplande werkzaamheden in het riool en het wegennet. Daarnaast zijn er koppelkansen op het gebied van klimaatadaptatie; het aanleggen van warmtenetten kan gepaard gaan met het verbeteren van openbaar groen. Dergelijke koppelkansen zijn ook van belang in het uitleggen van warmtenetten in andere wijken van de gemeente Velsen.⁶

- Een stevige opgave voor het slagen van de energietransitie is de capaciteit van de energie-infrastructuur.⁷¹ Voor de opwek van duurzame energie is genoeg terugleveringscapaciteit randvoorwaardelijk, en de gemeente Velsen heeft hiervan momenteel het grootste tekort van de RES regio.⁴
- De industriecluster in het NZKG geeft in haar CES ook aan dat er forse ruimtelijke en

financiële investeringen in de energie-infrastructuur nodig zijn om verduurzaming te faciliteren: het verzwaren van het regionale elektriciteitsnetwerk, de aanleg van een waterstofleiding met aansluiting op de landelijke waterstof backbone, de aanleg van restwarmte netten en de aanleg van een CO₂ afvang systeem (CCS). Echter zal het CCS project hoogstwaarschijnlijk niet doorgaan; er wordt wel gesproken over een eventuele CO₂ pijpleiding richting het Porthos project in Rotterdam.³⁵

- De verduurzamingsopgave speelt ook in de woningvoorraad van Velsen. Hoewel de opgave groot is, voorziet de gemeente koppelkansen met de vernieuwingsopgave van de (relatief grote) verouderde woningvoorraad. Bij het slopen of verbouwen van deze woningen kan de overstap naar aardgasvrij gemaakt worden,

bijvoorbeeld via de aanleg van warmtenetten in de vernieuwingsopgave van IJmuiden. Daarnaast stimuleert de gemeente individuele warmte oplossingen – zoals warmtepompen – via subsidieregelingen. Ook worden isolatiematerialen collectief ingekocht. Dergelijke maatregelen stimuleren bottom-up initiatieven om de (particuliere) woningvoorraad te verduurzamen.

- De bovenstaande opgaven vragen veel ruimte in de ondergrond van de gemeente; ondergrond die nu al schaars is. De duurzaamheidsambities van de gemeente brengen zeer complexe inpassingsvraagstukken in de netwerklaag met zich mee. Zo wringt de ambitie voor warmtenetten met andere ruimtevragers in de ondergrond, zoals aanpassingen aan het riool en het aansluiten van duurzame energiebronnen. Specifiek in IJmuiden is er nauwelijks ruimte

meer beschikbaar. Om alle opgaven in goede banen te leiden is een bovenmatige inzet van de gemeente vereist.³⁷ De gemeente Velsen geeft echter aan dat het Rijk meer ondersteuning kan bieden, en beter moet aanhaken op de lokale uitvoeringspraktijk.⁷²

- Al met al is ruimtereservering in de gemeente Velsen en de regio een zeer complexe puzzel. Zowel bovengronds als ondergronds is er ruimte nodig voor het slagen van de energietransitie, maar ook voor alle andere ambities, zoals de woningbouwopgave. Dit terwijl de fysieke ruimte sterk beperkt is. Daarbij zijn andere ruimtedimensies ook schaars, zoals de stikstofruimte, geluidsruimte en geurcontouren.

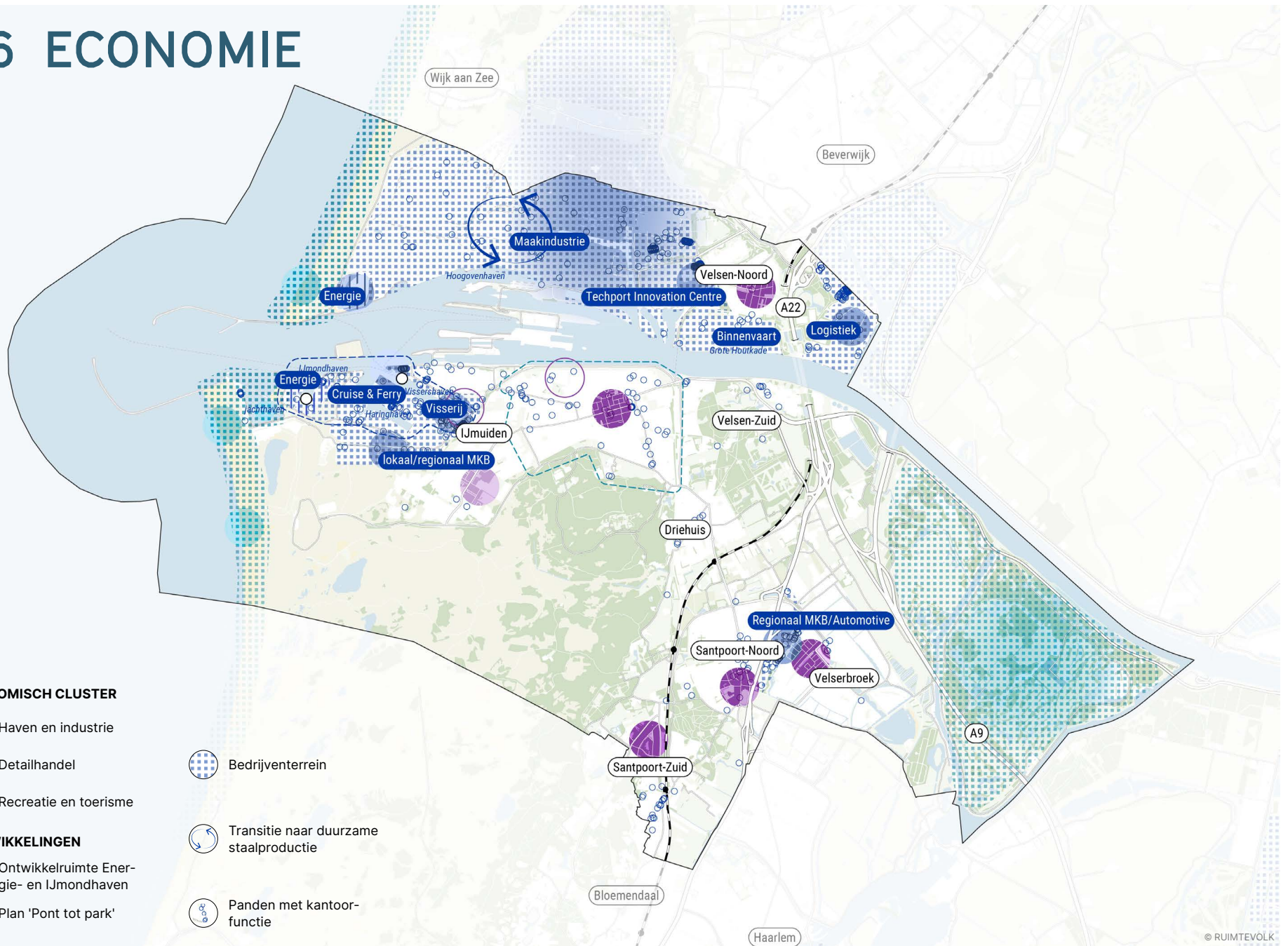
4.6 ECONOMIE

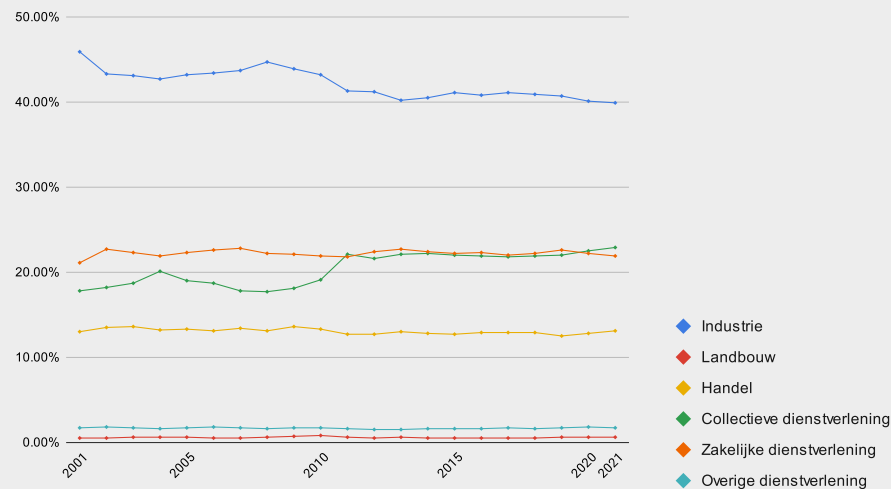
ECONOMISCH CLUSTER

- Haven en industrie
- Detailhandel
- Recreatie en toerisme

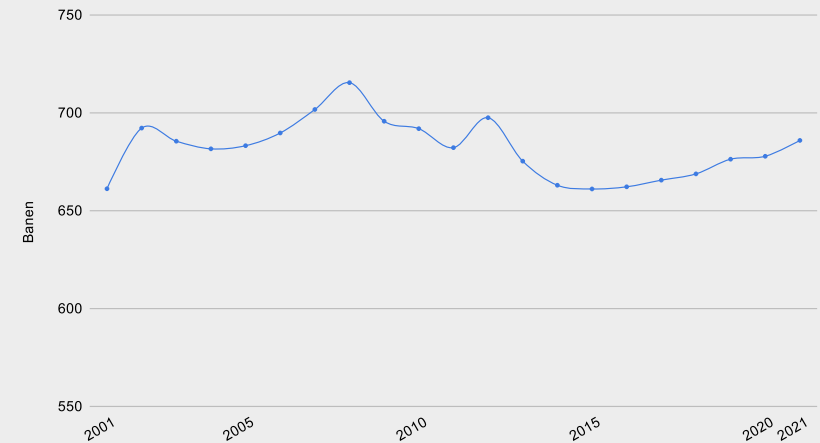
ONTWIKKELINGEN

- Ontwikkelruimte Energie- en IJmondhaven
- Plan 'Pont tot park'
- Bedrijventerrein
- Transitie naar duurzame staalproductie
- Panden met kantoorfunctie

Figuur 27 Deze grafiek toont de ontwikkeling van het aantal banen naar sector in Velsen. Een aanzienlijk deel van de werkgelegenheid ligt al jarenlang in de industrie. Bron: LISA, 2021.

Figuur 28 Deze grafiek toont het aantal banen per 1.000 mensen in Velsen. De afgelopen 20 jaar heeft Velsen altijd boven het Nederlands gemiddelde gezeten, en sinds 2015 is er een gestage opwaartse trend zichtbaar. Bron: LISA, 2021.

VELSEN NU

- Het grootste deel van de economie in de gemeente Velsen wordt gedomineerd door de havens, industrie, bouw en logistiek. Veel van deze economische activiteiten maken deel uit van een hoogwaardige maakindustrie, zijn dynamisch, complex en veelzijdig, en fungeren als één van de belangrijke economische motoren van de MRA. Op gemeentelijk niveau is de industrie een zeer belangrijke werkgever: 40% van de banen in Velsen is te vinden in deze sector, ruim drie keer zoveel als het landelijk gemiddelde. Zakelijke- en collectieve dienstverlening (samen 45%) en handel (13%) zijn daarna de belangrijkste werkgevers, echter liggen beide onder het landelijk gemiddelde.^{19, 21}

- Binnen het havengebied speelt de visserij in het bijzonder een grote rol – met de grootste visafslag van Nederland – en begint de cruise- en ferry vaart na twee zware coronajaren ook weer op te starten.¹⁹
- De economische structuur van Velsen hangt sterk samen met bedrijven in de maakindustrie, zoals Tata Steel en Crown van Gelder. Deze grote spelers hebben een aanzienlijke economische impact en genereren werkgelegenheid voor de hele regio. Tegelijkertijd wordt de lokale economie ook gekarakteriseerd door een dicht netwerk van MKB'ers – elektriciens, schilders, loodgieters, aannemers – die allemaal essentieel zijn voor het functioneren van de maakindustrie. De verschillende sectoren zijn sterk aan elkaar gekoppeld.

- Op het gebied van werkgelegenheid doet de gemeente Velsen het goed; de werkloosheid is lager dan het landelijk gemiddelde, net als het aantal personen in de bijstand. Het inkomensniveau ligt op het landelijk gemiddelde.²¹
- Als kustgemeente heeft de gemeente Velsen een uniek karakter in de MRA. De stranden en aangelegen horecagelegenheden zijn belangrijke redenen voor toeristen en dagrecreanten om een bezoek aan de gemeente te brengen. Daarnaast zijn de stranden populair onder wind- en watersporters uit de regio.¹⁹
- De gemeente Velsen hanteert een uitnodigend evenementenbeleid; enerzijds omdat evenementen bijdragen aan de levendigheid en sfeer van de gemeente, anderzijds omdat dit toeristen en dagrecreanten uit de regio aantrekt, en

daarmee bijdraagt aan de economie van Velsen. De gemeente wil evenementen ook inzetten in haar citymarketingstrategie om het profiel van IJmuiden op de kaart te zetten.^{19, 51}

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- Binnen het havengebied werken verschillende partners aan ontwikkelingen zoals de energietransitie, offshore wind, Techport en infrastructuur. Publiek-private samenwerkingen en overlegorganen – waarin samen een strategische koers wordt bepaald – zijn hier dus al goed aanwezig.¹⁹
- Techport is een belangrijke publiek-private samenwerking waar zo'n 70 organisaties bij aangesloten zijn. Binnen dit netwerk van scholen,

bedrijven en overheden wordt samengewerkt aan een gezonde arbeidsmarkt, een actueel en uitdagend opleidingsaanbod en talentontwikkeling. Via Techport wordt kennis gedeeld en worden innovatieve projecten opgestart om de hoogwaardige maakindustrie in de gemeente en de regio klaar te maken voor de toekomst.^{19, 20}

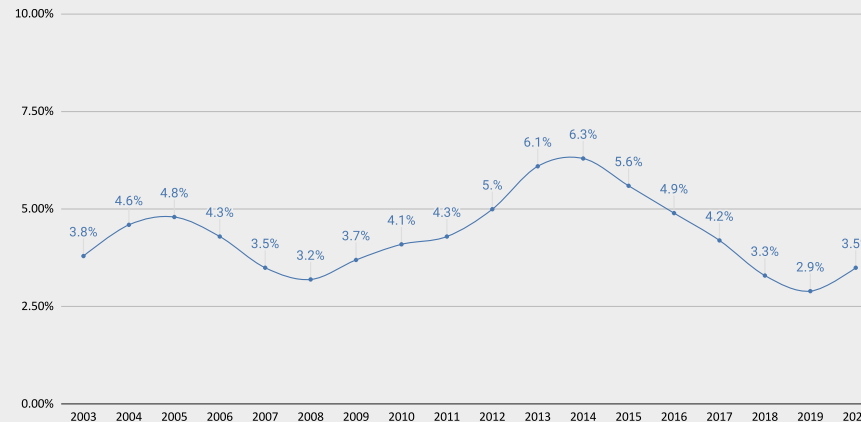
- Innovatie is het sleutelwoord tot blijvend succes in het havengebied. Er is weinig fysieke ruimte meer voor uitbreiding, waardoor verdere economische groei zal moeten plaatsvinden via slimmer ruimtegebruik en het efficiënter maken van bestaande processen, met name in het kader van duurzaamheid en bereikbaarheid.¹⁹
- Dankzij de snelle groei van internetaankopen (verdiepvoudiging sinds 2010) stagneren de bestedingen in fysieke winkelcentra. Als gevolg

van deze structurele veranderingen in koopgedrag neemt in heel Nederland het aanbod niet-dagelijkse winkels de komende jaren af. Naar verwachting zal deze trend ook voelbaar zijn in IJmuiden-Centrum. Het verdwijnen van niet-dagelijkse winkels heeft een negatieve impact op de concurrentiepositie van IJmuiden tegenover de grotere centra in de regio (zoals Haarlem en Beverwijk).¹²

- De komende jaren wil de gemeente Velsen inzetten op uitbreiding van de evenementensector. Dit heeft ook een impact op ruimtegebruik – er wordt uitgegaan van behoud van bestaande evenementenlocaties en mogelijke toevoeging van nieuwe evenementenlocaties in IJmuiden en Velsen-Noord.⁵¹

KANSEN EN OPGAVEN

- Voor (dag)recreatie en toerisme in Velsen blijft goede bereikbaarheid randvoorwaardelijk, met name vanuit de MRA. De gemeente kan hiervoor blijven inzetten op een goede OV-bereikbaarheid en voldoende parkeerplaatsen. Daarnaast liggen er kansen in het uitbreiden van het aantal verblijfsaccommodaties (met name in de buurt van het strand), het verhogen van de vindbaarheid van de gemeente (o.a. citymarketing 'IJmuiden Rauw aan Zee', in samenwerking met de MRA) en het verlengen van het toeristisch seizoen.¹⁹
- Er liggen kansen om de lokale detailhandel te vitaliseren en toekomstbestendig te maken. De gemeente wijst hiervoor kernwinkelgebieden aan, waar winkeloppervlak wordt teruggebracht en er ook transformatieruimte is voor andere functies. IJmuiden-centrum is hierin een belangrijke locatie. In de gebiedsvisie 'Van Pont tot Park' formuleert de gemeente Velsen de ambitie om van IJmuiden-centrum een aantrekkelijk en levensvatbaar winkel- en voorzieningencentrum te maken, inclusief sterke horecaconcepten.¹²
- Om de sterke (internationale) concurrentiepositie van de bedrijven in het NZKG in de toekomst te behouden, is het in toenemende mate urgent en noodzakelijk om versneld te verduurzamen, o.a. vanwege de alsnog stijgende CO₂-prijs. Er ligt een kans voor de gemeente Velsen om duurzame transformatie van de industrie zoveel mogelijk te faciliteren, waarbij hoofdzakelijk de energietransitie de motor voor de economie van de toekomst zal zijn. ^{19, 35, 77}

Figuur 29 Deze grafiek toont het werkloosheidspercentage in Velsen. Dit percentage is een aantal jaren lang afgenomen en neemt sinds 2019 weer lichtelijk toe. Het percentage ligt inmiddels zeer dicht bij het Nederlands gemiddelde. *Bron: CBS, 2021.*

- Een belangrijke opgave voor de economische toekomst van Velsen is de beschikbaarheid van genoeg (fysieke) ruimte voor economische ontwikkelingen, gekoppeld aan duurzaamheidsambities. Het gaat hier om ambities op het gebied van de energietransitie, maar ook over klimaatadaptatie en circulaire economie. Verschillende clusters in het havengebied en de industriegebieden binnen het NZKG hebben in de toekomst allemaal behoefte aan ruimte. Momenteel is er binnen de gemeente Velsen enkel nog schaarse ontwikkelruimte in de Energiehaven en de IJmondhaven. Binnen de verstedelijkingsstrategie van de MRA wordt er daarom ook gezocht naar ontwikkellocaties in andere gemeenten. ⁷⁷
- Tevens wordt een deel van het Tata-terrein gebruikt als schakelgebied, waar de transitie wordt

gemaakt van traditionele staalproductie op basis van steenkool naar duurzame staalproductie in een DRI fabriek op basis van waterstof. Echter is de aansluiting op de waterstof *backbone* hiervoor randvoorwaardelijk en daarin speelt de gemeente een faciliterende rol.

5 BRONVERMELDING

Deze Atlas is opgesteld in het kader van de te ontwikkelen omgevingsvisie van de gemeente Velsen. De bedoeling van dit document is niet zozeer volledig te zijn, maar om op hoofdlijnen een overzicht te geven van de belangrijkste trends en ontwikkelingen waar de omgevingsvisie rekening mee dient te houden. De trends en ontwikkelingen zijn geclusterd per thema en in willekeurige volgorde opgeschreven. Voor de analyse is hoofdzakelijk gebruik gemaakt van CBS data, aangevuld met gegevens van andere bronnen zoals het Planbureau voor de Leefomgeving, de Klimaateffectenatlas, het RIVM en regionale data van de Provincie Noord-Holland. Daarnaast is ook de inventarisatie van het gemeentelijk beleid van Velsen geraadpleegd.

1. Gemeente Velsen. (2019). Woonvisie 2040
2. Gemeente Velsen. (2021). Visie op Velsen 2050
3. Regionale Klimaatmonitor. (2022). Energieverbruik - Velsen
4. Noord-Hollandse Energieregio. (2021). RES 1.0 Noord-Holland Zuid
5. Gemeenteraad Gemeente Velsen. (2021). Raadsbesluit RES 1.0 NHZ
6. Gemeente Velsen. (2021). Transitievisie Warmte
7. Noordzeekanaalgebied. (2020). Regioplan Noordzeekanaalgebied
8. CBS. (2018). CO₂-uitstoot in 2017 gelijk aan die in 1990
9. Velsen in Cijfers. (2021). Gevestigde inwoners in de gemeente naar leeftijd
10. CBS. (2022). Regionale kerncijfers Nederland - Bevolkingsontwikkeling
11. Provincie Noord-Holland. (2021). Bevolkingsprognose Noord-Holland 2021-2050
12. Gemeente Velsen. (2021). Pont tot Park Gebiedsvisie kern IJmuiden
13. Gemeente Velsen. (2019). Mobiliteitsagenda Velsen
14. Circusvis. (2022). Gebiedsgericht samenwerken in Velsen
15. GGD Kennemerland. (2020). Gezondheidsatlas - Bezorgd over eigen gezondheid volwassenen en ouderen
16. Gemeente Velsen. (2021). Lokaal Klimaat Akkoord Duurzaam Velsen gelanceerd. Geraadpleegd op 2 mei 2022.
17. Regionale Klimaatmonitor. (2022). CO₂ uitstoot (volgens verbruiksbenadering) - Velsen
18. RIVM. (2017). Stedelijk hitte-eiland effect
19. Gemeente Velsen. (2020). Economische Agenda 2020-2025
20. Techport. (2022). <https://www.techport.nl/wat-doet-techport>. Geraadpleegd op 26 april 2022
21. LISA. (2021). Banen naar sector - Velsen en Nederland
22. Provincie Noord-Holland. (2022). Buitenpoorten
23. RIVM. (2020). Eenzaamheid per gemeente, wijk en buurt
24. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2020). Leefbarometer data in tabellen
25. GGD Kennemerland. (2020). Gezondheidsmonitor - Geurhinder van bedrijven of industrie
26. BAG/ABF. (2022). Woningen naar bouwjaar - Velsen

27. Provincie Noord-Holland. (2020). Programma Tata Steel 2020 - 2050
28. RIVM. (2020). Eenzaamheid per gemeente, wijk en buurt
29. CBS. (2021). Voorraad woningen; eigendom, type verhuurder, bewoning, regio
30. CBS (2021). Verhuisde personen; binnen gemeenten, tussen gemeenten, regio
31. CBS (2021). Nabijheid voorzieningen; afstand locatie, regionale cijfers
32. CBS (2022). Kerncijfers wijken en buurten 2020. Verdeling woningvoorraad
33. CBS (2022). Kerncijfers wijken en buurten 2020. Huishoudenssamenstelling
34. Gemeente Velsen. (2022). Circulaire economie. Geraadpleegd op 3 mei 2022.
35. Noordzeekanaalgebied. (2021). Cluster Energie Strategie 1.0
36. Gemeente Velsen. (2020). Begroting 2020: ondernemend en duurzaam Velsen
37. TTE Consultants. (2021). Velsen - Ondergrond in de omgevingsvisie
38. Gemeente Velsen. (2021). Koersdocument Omgevingsvisie Velsen 2040
40. Gemeente Velsen. (2022). Evaluatie Milieubeleidsplan 2015-2020
41. Gemeente Velsen. (2019). Groenstructuurplan Velsen
42. Spaarnwoude Park. (2022). www.spaarnwoudepark.nl. Geraadpleegd op 29 april 2022
43. Recreatieschap Spaarnwoude. (2020). Visie Spaarnwoude Park 2040
44. Provincie Noord-Holland, MRA, gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Velsen en Zandvoort. (2018). Ontwikkelperspectief Binnenduinrand. Gedeelde Weelde.
45. Provincie Noord-Holland. Aanpak natuurversterking Zuid-Kennemerland. Geraadpleegd op 29 april 2022
46. Provincie Noord-Holland. (2018). N2000 beheerplan Kennemerland-Zuid
47. Omgevingsdienst IJmond. (2021). Programma Gezondheid& Luchtkwaliteit IJmond 2021-2025
48. CBS. (2020). Gemiddeld aantal personenauto's per huishouden
49. CBS-OvIN. (2017). Verplaatsingen naar type vervoersmiddel
50. Gemeente Velsen. (2021). Lokale uitvoeringsagenda gezondheid 2022-2025
51. Gemeente Velsen. (2022). Evenementenlocatiebeleid Velsen 2022
52. Regionale Klimaatmonitor. (2021). Energielabels (geldige labels Rijksoverheid) - Velsen
53. CBS. (2022). Zonnestroom - woningen met zonnepanelen
54. Klimaateffectatlas.(2022). Overstromingsdiepte
55. CBS. (2020). Huishoudens zonder en met zorg en ondersteuning
56. Wonen en Zorg op de kaart Kennemerland & IJmond. (2022). Aantal cliënten dat gebruik maakt van een WMO voorziening 2020
57. Gemeente Velsen. (2022). Energietransitie. Geraadpleegd op 25 mei 2022.
58. Power Technology Research. (2022). The European Union's Proposal on Alternative Fuels and its Impact on Shore Power Adoption. Geraadpleegd op 24 mei 2022.
59. Velsen. (2022). De geschiedenis van Velsen
60. Rijksoverheid. (2018). Veilig van deur tot deur: Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030
61. Gemeente Velsen. (2018). Agenda Sportaccommodaties 2018 - 2022
62. Gemeente Velsen. (2021). Speel- en beweegplan
63. RIVM. (2017). Kritische stikstofdepositie natuurgebieden
64. Tata Steel. (2022). Groen Staal in een schone omgeving
65. Provincie Noord-Holland. (2021). Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025
66. Nationaal Park Zuid-Kennemerland. (2018). Visie Duurzaam Toerisme Nationaal Park Zuid-Kennemerland
67. Gemeente Velsen. (2022). Velsen Klimaatatlas
68. Provincie Noord-Holland. (2020). Bijzonder Provinciaal Landschap - 32 landschappen en kernkwaliteiten
69. Royal Haskoning DHV. (2021). Ontwikkeling HOV Haarlem-Schiphol/Amsterdam
70. Gemeenten Amsterdam en Almere, Vervoerregio Amsterdam, Provincies Noord-Holland en Flevoland. (2019). Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 Noord-Holland & Flevoland
71. VNG. (2021). Motie: Met prioriteit het elektriciteitsnetwerk geschikt maken voor de energietransitie
72. Gemeente Velsen. (2021). Motie: Nu als één overheid aan de slag met ruimtelijke inpassing energietransitie in de ondergrond
74. ABF Research. (2022). Verkenning wonen met zorg 2021-2040
75. Rijksoverheid. (2022). Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied
76. Must Stedenbouw. (2020). Sterke steden hebben sterke landschappen
77. MRA. (2021). Verstedelijkingsconcept 2050
78. Urgis VOF. (2021). Monitoringsrapportage zonnepanelen - Gemeente Velsen 2015, 2019 en 2021
79. Noordzeekanaalgebied. (2022). Actualisatie Cluster Energie Strategie 1.0
80. Gemeente Velsen. (2022). Windenergie in Velsen. Geraadpleegd op 19 juli 2022.
81. Omgevingsdienst IJmond. (2019). Actieplan geluid Velsen 2018-2023
82. Nationaal Park Zuid-Kennemerland. (2020). Op weg naar een toekomstbestendig Nationaal Park Zuid-Kennemerland

RUIMTE
VOLK

